

Ananā Patwardhan & Alimaram Gosavi  
Mahabharata (Adiparva) Chapter 11-15  
महाभारत (अदिपर्व) अध्याय 11-15  
Marathi  
Handwritten on Paper  
1721 Sakabda (219 years old)  
51 folios  
11.2" x 7"  
Complete



श्रीगणेशाय नमः॥ शोनीकपुरे अती किरुन॥ स्वर्पसित्रीरुवीजके  
 ण॥ ते आ पुल्या मुरवीरुनान॥ कथी आ मुत्तें सवर्णि॥ १॥ देवरुषी ब्रा  
 ह्मणरुषी॥ आदृष्य कोण तपो रासी॥ तोचे वागेनं मीघ काशी॥ अ  
 वण द्वारि आ मुचीये॥ २॥ जीती म्हणे नीवत्ता वचनी॥ म्हणे मुरळ  
 ते लावे श्रवणी॥ इति रसांगतां वीस्तारुनि॥ अती प्रसंग होतसे  
 ॥ ३॥ येवन रुषीचा कुळ संभवा॥ होता घन्य उभा गवि॥ वेद वीद्या  
 वसी व देवा॥ चतुरानना पै जैसो॥ ४॥ कर्म धर्म वीचार तरणी  
 मीमांसकांत परम ज्ञानी॥ तो उद्भूत ते पेज यमुनी॥ कुलरुषी  
 त्याज वलि॥ ५॥ भव्य तो रुद्र वेद सावेव॥ तो ब्रह्मांजा ला शांति रव  
 आ ध्वयेति पाणी स्वमेव॥ होम पींगळ ब्रह्मरुषी॥ ६॥ कुंडलाचा  
 देश धरुनी मनी॥ तेथे येउनि उत्तम मुनि॥ सर्पजाति उतावणी



आदि॥ कोटिया कोटियारगे॥ ७॥ व्यासपुत्रजीवन्मुक्त॥ शुक्रयोगेंद्रजी॥ आ॥  
 व्यासहित॥ सर्वश्रिबसभेआत॥ व्यंगेतेसागयानेनी॥ ८॥  
 उदालंकमाठरंक॥ श्वेतकेतुसांडिलदेख॥ आसीतेदेवउत॥ ११॥  
 पोतजाकी॥ नारदपर्वतेवींदोये॥ ९॥ आत्रेयदुवसिरुषीश्रेव  
 कुंउजठरकाळपं॥ वासपुत्रतत्रवावरिब॥ कोहळआणीदेवश्र  
 मा॥ १०॥ मौद्गल्यसौरभमुख्यकरुनी॥ समर्थसौंदर्यसभास्था  
 नी॥ पन्नगद्वत्रीमाहायनी॥ परिष्कीलीरायाने॥ ११॥ याहिवे  
 गळेआसंख्यात॥ संततीबंतीब्राम्हणबहुत॥ मुनीविनीकींआ  
 दिस॥ कीवांप्रतीमारुद्राच्या॥ १२॥ कीवीणुवीवीतदर्पणें॥ कीं  
 वानाठवेअवगीचतुरानने॥ जयाचीयासहजदर्पणें॥ काम  
 पुरवीलेइछीती॥ १३॥ मीसाक्षेपेआदरलियांदेख॥ कळो  
 नयेतेयेक॥ म्हणोनिभस्मलेददशुब॥ परहिसकपातकी॥ १४॥



आसंख पडिले काळानळिं॥ बुदतीस पचीवे चाळिं॥ पउतां देखु  
 नो बद्धां जुळिं॥ स्तवीर्ये जमाना याचका॥ १५॥ राजां म्हणें ब्राम्हणी  
 तमा॥ मुख्य शत्रु तक्षक नामा॥ तो पाउनी सें तोष आं म्हणें॥ दि  
 थळा आतां पाहिले॥ १६॥ अवस्प म्हणोनी रुही ज चरिं॥ तक्ष  
 क आकां णधि मित्रो॥ अभो मंत्रुनी सुषा पात्री॥ माहा अवदान  
 उच लोले॥ १७॥ लंब मरणची न्हान्ये त्री दष वारे॥ तक्षका आ  
 गीं भरले शारे॥ कसमुका पासुनी सुखिले शारे॥ ते सा सत्वर पळ  
 ला॥ १८॥ सां पुनियां पातळ भुवन॥ शक्र लोका जाउनी आप  
 ण॥ देवें द्रातेनी धाळा नारण॥ धाण धाकें ते काळिं॥ १९॥ दि  
 थं चिरे रदना करित॥ भये थर थरां कांपत॥ म्हणें स्वामी चु  
 कवा घात॥ धाण दाता मज होरी॥ २०॥ असपी जी लीस कुळ श्र  
 बी॥ मो नारणरी घाले तुसे ये पाठिं॥ मज बांच वावें संकति



आदि॥ सीम्री ऐसे देवे द्रा॥ २१॥ इद्रि म्हणे दृब प्राणी॥ नीः श्रुं कनीम ॥ आ॥  
 यपा पाचरणी॥ अनर्थ पातलियांनी दानी॥ मग दिनता अव ॥ ११॥  
 लंबी॥ २२॥ वंषी अनंत वादियेक॥ हाचे नी पुर्वजा होय नक  
 लेवीं तव दोषे पावक॥ पन्नागारण्य लागला॥ २३॥ शरिर बळ  
 कां समथ श्रिये॥ औश्वय बिजे माहा अन्याय॥ रा हा ठतांत या  
 अपाय॥ महद्वेषे निपडिजे॥ २४॥ जाणतां जोडे नी पाप ठे  
 वा॥ मग म्हणे धांव सोड घी देवा॥ तरितो देवची या देवा॥ र  
 क्षी लान वंचे सेवति॥ २५॥ म्हणे नी पहिले चोसां भाळावे॥  
 अन्याये आतलो नी न द्यावा॥ दोषा तीत त्या स्वभावे॥ दुःख ॥ २॥  
 भोग असेना॥ २६॥ असो ये समई निवो लेवो ला॥ स दोषी हि  
 शरण आला॥ सायान वंचे साग केला॥ उत्तम काळिं सर्वथा॥ २७॥



आदि॥ २॥ पडा छ आतां दुतांकीं॥ ३४॥ ग्रीष्मे आठ तत उंग जीवन ॥ आ॥  
 ते सा परिवार जाला सुन्य॥ शेष सपरिहित जाला॥ पुण्ड्रिती  
 म्पा होणे॥ ३५॥ जीये आरिष परिहारायी॥ तुज बोपी ले रुखी ॥ ११॥  
 चीये हाती॥ ते या वासन दुस्तरा व्रती॥ आजी आम्हां बुडा  
 लो॥ ३६॥ प्राप्तिनी आपु लिया पुत्रा॥ स्त्री अ पाठवी नरेद्र स  
 त्रा॥ बोधुनि पार्थीवां सुपवीत्रा॥ यज्ञ समाप्ती करवणे॥ ३७॥  
 मंत्रे अथवा तपो बके॥ वांच वावी मालुके कुळे॥ पाउनी  
 ये रा आगळे॥ अवन त्रई असेना॥ ३८॥ राज हृदई चाको  
 पाणी॥ शांत होय जी हिं वचनी॥ ऐसें सीत ल अनुवादेनी  
 समाधान करावे॥ ३९॥ ऐकोनि आग्रज सुखींची मात॥ ज  
 र कारिने आस्ती करुत॥ अनुबान रा हाचनी तरित॥ सा ॥ ३॥  
 यधे के लाते काचिं॥ ४०॥ साधनी सांगे रुदित वगत्री॥ जन्मे जया



॥ आदि ॥ आतां मरण काळिं चो व्यथा ॥ सां उनी स्वस्त करिंची ता ॥ दीताम ॥ आ ॥  
 ह वसुधाचा अर्था ॥ असें म्हां पूर्वे प्राप्तीति ॥ २८ ॥ स्वपसिचापा  
 (तुनी तुते ॥ भयनाहिनी जनिं श्योते ॥ तक्षक मूणे माझे नीची ॥ ११ ॥  
 नै ॥ धैय सेवधान पवे ॥ २९ ॥ उत्तरि करुन आला आगी ॥ मज  
 वाचवी ये प्रसंगी ॥ इद्रि बंधु तस्मरो नी स्वर्गी ॥ भोगी वकेळा  
 संकटी ॥ ३० ॥ ये रि कडे पाताळ भुवनी ॥ वासुगी संत स अतः  
 कणी ॥ भगीनी सन्मुख पाचारोनी ॥ ती ये प्रती वी लपतु ॥ ३१ ॥  
 भ्रम लागला माझे ये शरिरि ॥ दबि सये तसे उां धारि ॥  
 बोळतां चाळतां चान्चरि ॥ वाचा शरिर जालु से ॥ ३२ ॥ वीस्म  
 त उषजे क्षण क्षणां ॥ पंत गा ऐसी मन वासना ॥ धांचो नि ॥ ३३ ॥  
 प्रदि सुडु ता शणा ॥ आळी गणा वाढले ॥ ३३ ॥ इबि मीत्र बंधु  
 कुमर ॥ जाला स्वकळां चा संहार ॥ उरळे ते हि समस्त शरि



चेमाहासत्रो॥ नुसेमातुळपौत्रपुत्री॥ भरमजाळेआसरव्य॥ ४१॥  
 उरळेतेहिपउतीळकुंडि॥ बाळागींजांरुतिंतातडि॥ यइसमापि  
 करोनीरवडि॥ मृत्युपाषसुहदांचा॥ ४२॥ पुत्रपुसेअतीसाक्षेपे  
 सर्पकीमीचजाळिलेनेपे॥ येरिस्त्रणेमात्रुशापे॥ बांधोनिबळे  
 होमीले॥ ४३॥ हापाषासीमुळकारण॥ उच्चैश्ववाश्वेतकींहू  
 षा॥ यदधीशिफलाचेंप्रमाण॥ कडुवैभतेसीमांडिले॥ ४४॥ हूत्री  
 मकरुनीसुनिळवेष॥ कडुमुणेभोगीनयेष॥ सर्पसाह्यनहतां  
 रोष॥ मातेसीआलातेकाळि॥ ४५॥ साचनकरौमाझेवाक्ये॥  
 मात्रुद्रोहिपरमक्षक॥ तुलांभक्षोरिपावक॥ सत्रींपरिक्षीतीचा  
 ॥ ४६॥ नीबुरशापऐकतातथें॥ शेषवासुगीमयेचकीत॥ यत्ने  
 करितेजाळेघात॥ चुकवावयास्वकुळा॥ ४७॥ आधुरप्यावो  
 पीलादेहो॥ माथांमेदिनीवाहिलीपाहाहो॥ कंठभुषणगिरिजा



आदि॥ नाहो॥ तोषवीलाचौरकाळ॥ ४८॥ सुचलोउमीसीधुमधनी॥ सु॥ आ॥  
 रासहितवज्रपाणी॥ आराधीलाकुळरक्षणी॥ याचीलागींसुसु  
 त्रा॥ ४९॥ तपेंआजिवेंआंगसेवा॥ सतोषवीलेब्रह्मदेवा॥ तपे॥ ११॥  
 उपावकथीलावरवा॥ कृपेकरुनीलोऐका॥ ५०॥ जरकारुषी  
 जरकारि॥ दिधलीयांतीचेउदरि॥ तोआस्तीकपावकजोहरि॥  
 संरक्षीलसपत्नि॥ ५१॥ तोआजप्राप्तजाळाकाळ॥ सत्तरउठिन  
 लागलावेळ॥ बच्यनागोउनिकुरुनपाळ॥ यज्ञसमाप्तीकरवणें  
 ॥ ५२॥ उरलिवांचवीसर्ववेदं॥ भुगोळचर्चकिर्तीसुगंधें॥ माते  
 चीयासंवेदशुद्धि॥ आवेशलाआस्तीक॥ ५३॥ उठताजाळाळा  
 गवेगे॥ गमनइच्छिमानसवेगे॥ तेवींचमातेमातुळासंगे॥ ची॥ ४॥  
 लाकाहिनकरावी॥ ५४॥ जववालीमाझीयेकानी॥ तबप्रात्यर्थ  
 आवलेपूणी॥ आतांस्पर्षेनिशकेवन्ही॥ हेसाचारजाणीजे॥ ५५॥



माचुमुखीचा आलोठशाप ॥ जन्मे जयाचा असा धर्म कोप ॥ रा  
 वीजान्या सीद्धसंकल्प ॥ नीन्ही करि ननी स्तेज ॥ ५६ ॥ स्तवनी तोषड  
 नीनृपती ॥ प्रसन्न करि नवरदुमुती ॥ सभावनेयु झसमासी ॥ हे  
 चीदक्षणा मागणे ॥ ५७ ॥ ऐसें जे गीनीचे वचन मृते ॥ अमर स्व  
 देउनी वास्तुगीते ॥ मायारोनी मन पवनाते ॥ सत्र दाना पातळा  
 ॥ ५८ ॥ द्वारे सी आउ करितां दंड ॥ देखे प्रदि सु दिव्य मातं उ ॥ मा  
 यारोनी म्हणे प्रचंड ॥ इश्वर पुरुष दिसता हे ॥ ५९ ॥ सहकारुनी  
 स्त्री सरद ऐ ॥ स्यामीया सणी जे जाई नि पुढे ॥ ये श्रवण करुनी  
 कोडे ॥ यज्ञ मंडपा पातळा ॥ ६० ॥ कुंडि प्रतक्षुड तां वण ॥ राजा  
 सदृशारु वीजगण ॥ वाठये कचि मेश बाहुन ॥ अवधीं रुपें आ  
 गवळा ॥ ६१ ॥ कीत्याचंद्र सुय प्रतीमा ॥ ते से देखी ले ब्राम्हणे  
 तमा ॥ आणी ब्राह्मणे हि ऐसी उपमा ॥ सावरि ब्या देखी ले ॥ ६२ ॥



आदि॥ जेवीब लिचीयाय इनमंउपी॥ उपेद्र उभाय इनमंउपी॥ तेसा आ ॥ जा ॥  
 स्तीक परमतपी॥ रुतीजगणी देरवीला॥ ६३॥ पसरो नीपवीत्र ॥ ११॥  
 पमहस्त॥ लखुनी समुदाय समस्त॥ स्तबनीमानीवीनयवंत  
 आसीर्वचना अनुवादे॥ ६४॥ कींवाकंपपुष्पीवंत॥ शीद्रगंचे  
 सीमचमयीत॥ असंनतेचापरिजात॥ स्वस्तीपांउवकुळसु  
 षणां॥ ६५॥ स्तुबीरस्तुपुबिरस्तु॥ धर्मश्रियबुद्धिस्तु॥ संततह  
 रिभक्तीरस्तु॥ शांतोरस्तु तवप्रभो॥ ६७॥ वीवेकज्ञानसंभ  
 द्विरस्तु॥ सार्थकिसीद्धिरस्तु शांतोरस्तु॥ प्रतापप्रतीज्ञावी  
 जयस्तु॥ भंडमस्तु तवप्रभो॥ ६८॥ सर्वभीस्तंब आयरस्तु  
 सर्वांरिबशांतोरस्तु॥ संततनीजानंदभोगोस्तु॥ शीवमस्तु ॥ ६९॥  
 तवप्रभो॥ ६९॥ नोदेविकीर्तितिअक्षरअसो॥ लोकीपवादिम  
 यलाअसो॥ धान्यकावाढीत समनीवसो॥ प्रशस्त्वबुद्धिसर्व



सर्वदा ॥ ७० ॥ नीदयन्माधंतिरिआवडिनसो ॥ संतमहुतीवं  
 चनानसो ॥ दबवादिस्मरणानसो ॥ संतोषआणीवीकृतता ॥ ७१ ॥  
 अहंममतेचीभावनानसो ॥ दुराग्रहिदृढतानसो ॥ पुणविण  
 कर्मीनिसो ॥ अनादरआणीउपेक्षा ॥ ७२ ॥ श्र धां मेधाप्रज्ञा  
 येष ॥ वीदयाबुद्धिबळवीषेश ॥ लेजआरोग्य श्रीयायुष ॥ हेवा  
 दतेतुलराया ॥ ७३ ॥ माझाअभीषयअनेक ॥ फळपदडोकां  
 ताकाकीक ॥ माझीहेवाछीतयेक ॥ होसंपुणलुसेनी ॥ ७४ ॥  
 तथास्तुऐसेत्रीवारवचनी ॥ उत्तरेदिधलीरुषोत्माणी ॥ पुढ  
 तीजेकोठछेअवणी ॥ वाग्वीलासरुपीचा ॥ ७५ ॥ सोमइयइनव  
 रुणयइन ॥ ब्रह्मयइनधर्मयइन ॥ हरिमेघरतीचायइन ॥ तत्समान देवां  
 तवहृतु ॥ ७६ ॥ गवययइनवीधीयइन ॥ वैश्रवणाच्यासुमेधये  
 इन नगराआजीमीढपेयइन ॥ तत्समानतवहृतु ॥ ७७ ॥ रामदाश



**आदि** रथीच्यायइन॥ युधीबीराच्यामाहायइन॥ ह्मणाजगदिश्वराचा॥ **आ**  
 यइन॥ तसमानतवह्मनु॥ ७७॥ व्यासश्रीह्मणाआपुलेआंगीं  
 उत्तरसाधकपांडवआंगीं॥ साडुनीबोषेशतुसैयांगीं॥ सर्पयइत॥ १११॥  
 वारवाणे॥ ७९॥ शक्तीमधील्यानीशारं॥ राक्षसदाहिलेपराश  
 रं॥ नोहिदबांतयेचेनपुरे॥ तुळावयातवयइत॥ ८०॥ अग्नीसु  
 यडिनीतेज॥ यइनपरिचयाकरितोदिज॥ बलसुदनासारिखा  
 मज॥ तुसैयांगींदिसताहे॥ ८१॥ ऐसेंरुहीजआणीरेवमरबीं॥ न  
 हिऐकीलेतोहिलोकीं॥ जयाचेशीष्यआपुल्यामरबीं॥ वेदतु  
 तननीमोती॥ ८२॥ वंशानवंशीहस्तकमाथें॥ नखाळावीतां  
 आणीकांते॥ ऐसेंकरोनीसोडिलेमागुते॥ नमागतेंकरोनी॥ ८३॥  
 दानधनाच्याचबळवाबि॥ याचकरेणुलोपलिश्रुवि  
 पुण्तिचीपृथ्वीलवि॥ ह्मणिकुरमाजले॥ ८४॥ तुझीयाऐसेंआ



जीके यागी ॥ त्रसीन केची चत्वर शृंगी ॥ अने कपुरुष अने क  
 युगी ॥ अपारहि बोषे हो मतां ॥ ८५ ॥ सीखा प्रदक्षणा वत ॥ ८६ ॥  
 व्यमधुनी परम त्रस ॥ जाळा दिसे प्रसन्न वंत ॥ देदीप्यमा  
 न तेजस्वी ॥ ८७ ॥ वीभावसुची त्रभावं नुमा हात्मा ॥ हिरण्य  
 रेता ह्युषावमा ॥ वीश्वकर्तुवा इत्त भुक्वन्ही नामा ॥ जगदा  
 तरनी वासी ॥ ८८ ॥ अनंत युगी अने तपुरुषी ॥ होम करितां या  
 ग वीश्वी ॥ तेथे त्रसीतु शीया ऐसी ॥ नाहिं इतां व पावला ॥  
 ८९ ॥ सोमजोती बोमवेने ॥ माहावला दिखे गरी हुन ॥ वस  
 वेष्ठाव माहेस्वर यज्ञ ॥ बहु सुख गरीत ह्युत्तु ॥ ९० ॥ चौड्री कज्ज  
 जें बाज पेय ॥ अश्वमेध राजसुय ॥ वीश्वजोता यथाक्रमय ॥  
 असंख्येय जीली या जीकी ॥ ९१ ॥ या यज्ञा कर्मा मासी सहसा  
 ग्रहपती ना ही ऐसा ॥ वतरी नंदे रचोनी सहसा ॥ पात्र जाळे



आदि ॥ उपलि ॥ १३ ॥ रघु ज्वांगना म दिली पै न पती ॥ ययाती म ध्येय का ॥ आ ॥  
 वती ॥ उमानि तां तु सीये कीती ॥ उणा बो दिसे उपा पाउ ॥ १३ ॥ प्रजा ॥ १११ ॥  
 पाळ क जीव लोको ॥ वीश्वा लुं लाव वया तु की ॥ ना हि मृण तां क  
 वी च्या मुर बो ॥ शं का दुषण असे ना ॥ १४ ॥ हउ नां ती जे सा ये म ॥ स  
 य स दय दुसरा धर्म ॥ शास्त्र वी दयो वी ष इ रीं म ॥ पर रीं म प्र ता रे  
 ॥ १५ ॥ सु ह द ती जे सा गंगा त न यो ॥ प्र ता पे जे सा सु यो ॥ नी म च  
 क ती रो हि णी प्री यो ॥ लो क र क्ष णी श्री वी ण ॥ १६ ॥ बाल्मी का तु ल्य  
 ये र्थे ब ॥ कों पे जे सा व सी ब ॥ अ ग र स्ती सा रि खा ब छि ब ॥ द धी  
 च ते सा ओ दायी ॥ १७ ॥ श्री कृष्ण तु ल्य गुण संप न्ने ॥ प्र शु त  
 जे सा स ह स्त न य न ॥ प्र य ना वी रा इ णि प म न्य ॥ पर तु हो सी  
 भ गी र थी ॥ १८ ॥ भ र त श्रे व परि क्षी ती पु त्रा ॥ त्री य हो तु सी या ॥ १९ ॥  
 तु ज पु त्रा ॥ तु मा न्या श्र यो प्र ती पु त्रा ॥ प्रे म करो त आ मु ते ॥ १९ ॥



धनगीमिरगीरागजरे॥ सकळिकांची मनमयोरे॥ हर्षेनाच  
 नाराजे श्वरे॥ आसादेरंबो लीजे॥ १०॥ बयें बाळक दिसे नय  
 नी॥ इनाने वडिलसकळंडुनि॥ हा म्हे वपुज्यमजलारुनी॥ य  
 इनमउपोवीषेश॥ ११॥ इडिवाकरोनी आयमि॥ ते अवस्पदि धडे  
 पाहिले आसी॥ आला असे लजया कामी॥ कर्मसीद्धयिका  
 ळि॥ १२॥ सणो नि कनकपीटि हाते॥ देउनी सणें बेसी जे येथे॥ पुजा  
 अंगी करुनी सुचीते॥ मग इडि ते नीरो पोले॥ १३॥ आइना देरी  
 रुषो भगवंता॥ ते म्यां आदेरं वदनें मायां॥ तुझीया समर्थें संता  
 संकल्प पावे लसी धीते॥ १४॥ आस्ती कमहणें जया काजा॥ मीं आ  
 लो असे माहाराजा॥ ते देई नि ऐसा राहु लुसा॥ नेमस्त कानी ऐ  
 कणें॥ १५॥ तरिच स्पुर्वे नि आसना॥ आदेरं करि न पुजा ग्रहणा॥  
 ने देतां जाई नि परतोन॥ उभ्यां उभ्यां या काळि॥ १६॥ सदरा म्हण



आदि० तीराजरमेषा॥ इतानीप्रवीणनकेचयसा॥ द्वीतीयेचाशरी॥ आ॥  
 धरऐसा॥ वंद्यहोयसकळांते॥ ७॥ प्रसक्तकासीवीश्वेश्वर  
 स्वल्यांद्गतीमान्प्रचोर॥ वीषाळतीळभाउेश्वर॥ कोणेप्रथ  
 मवदिते॥ ८॥ वडिल्ल्योतरानोहेदीपा॥ धाकुवंपुष्पतुळसी  
 रोपा॥ तेसेंश्रेष्ठत्वाचेरुपा॥ ज्ञानवीषेषसगुनो॥ ९॥ याळागी  
 उभातीबलमुनी॥ तोवैसावावास्वस्थानी॥ हातुबल्यांततक्ष  
 णी॥ तक्षकपडेळडुतांवी॥ १०॥ ऐकोनीराजाबोळेबचनी॥ त  
 क्षकनप्रडुतांवनी॥ तवरिमाझेअंतःकणी॥ हषडिछाहअ  
 सेना॥ ११॥ वैरिपडतांचीहोमान्नाळि॥ सहस्रभुजाकरोनी  
 स्पर्श॥ अस्तीकमाधांपुष्पांजुळि॥ कनकरनीबोपणे॥ १२॥  
 याहिवेगळिलेजेआज्ञा॥ तुसीकरालहृषीसचि॥ तेंबीहि  
 तमानुनीऐसीसज्ञा॥ आबस्वकरणेम्हांयेये॥ १३॥ रुहीजम्ह



ती नरे द्रोतमा ॥ तुसे वाक्ये ये आनु लं च आम्हां ॥ सां पुनि  
 यास्य कीये धामा ॥ पलायमान तव नरा ॥ १४ ॥ जागव सांगी जे  
 पाव के ॥ आणी सर्वज्ञ पौराणी के ॥ नौ का बंरना नी आपुल्या  
 मुरवे ॥ डुरद बिबो छती ॥ १५ ॥ सर्प सित्रा पासुन मस ॥ जाणाणी  
 तक्षक भये पीउत ॥ इद्रि लोका जाउनी तरित ॥ शरणगे लाश  
 काते ॥ १६ ॥ त्रार्थुनीयां सहस्र नेत्र ॥ शरिरीं जा ला उत्तरि वस्त्र  
 ऐसें सीद्ध पुरुषा च वत्स ॥ ब्रतांत वदेसा काकिं ॥ १७ ॥ इद्रि अभय  
 दिध लें होते ॥ ऐको नी राजा क्षोभ ला चीने ॥ पावक स्वर्षे निदि  
 व्यहस्ते ॥ नी ग्रह वचनी बो लतु ॥ १८ ॥ माशा परम दंदी श्रुति  
 शत्रुं दृष्ट्या त ला पाठिं ॥ तरि इद्रि सहित हव्य वाठिं ॥ तक्ष  
 क सीद्ध पाउवा ॥ १९ ॥ नी के सणे नी रुतोज गणी ॥ मंत्र प्रयोग  
 के ला वचनी ॥ तव इद्रि सन उकम बो नी ॥ २० ॥ वर्षे धेउ तर ले



आदि ॥ १० ॥ नो जरे सी नो जरे नाथ ॥ अस्पसरा गण परिवारित ॥ वी ॥ आ ॥  
 मानयानी सुरगोभीत ॥ देदिप्यमान ते जम्बी ॥ ११ ॥ गंधर्वे गाय  
 नी रंजवोत ॥ जी मुत वळि मुती मित ॥ १२ ॥ गगन भरि चंद सहि  
 त ॥ नीनाद श्रोत्री परिसीले ॥ १३ ॥ दिक्षीत सजि कंदस्पया जक  
 जनी ॥ अवलोको तां उध्व विदनी ॥ तक्षक ब्यांळ माळ वज्रपाणी  
 अंतरिक्ष रक्षीला ॥ १४ ॥ सहइद्रिय तक्षक ईती ॥ स्वाहा राहुसी  
 अगती ॥ यादोचे हि पुण्ड्रिती ॥ राजा बोले याचका ॥ १५ ॥ रुखी  
 जमहणती गुणे कनीधी ॥ कर्मसांग पात लें सीदि ॥ अस्तीक  
 गोरुनी आधी ॥ पुणकाम करावा ॥ १६ ॥ तारुषे बोले राजेश्व  
 र ब्राह्मण मागे श्रेष्ठ वर ॥ या जकमहणती राजयाचोर ॥ कोतु ॥ १७ ॥  
 कपुटली वत्तले ॥ १८ ॥ कुंडाग्नी प्रबळ देखोनी दृढि ॥ इद्रिंथाक  
 चेतला पोढि ॥ तक्षक सोडोनी उगडागि ॥ उध्व पंचे पळाला ॥ १९ ॥



गंगचुबोतजीकाज्याळा॥ पसरोनीधांबतलोमान्नळा॥ ना  
गोत्तरिचागुढाळा॥ दुरकेळादेवेद्रें॥ १८॥ वेढाउकलेनियां  
हाते॥ तक्षकसुगारिलपरते॥ सुसाठकरितांशुन्यपंचें॥ नक्ष  
त्रप्रायेस्वचताहं॥ २१॥ दक्षणउत्तरव्यापुनिदोन्ही॥ बीशाळ  
पसरिलादिसेगगनी॥ व्यर्धिराठंगजतिध्वनी॥ आधोपंचेंये  
तुसे॥ ३०॥ बीशोदकाच्यामेघधारा॥ वरीपउतीबन्हीस्फुल्लिंग  
गारा॥ उध्वपिच्छआधोसीरा॥ करोनीआळापवनार्थ॥ ३१॥  
ऐकोनीअवधीपीठलीटाळि॥ रावोबोसंउखानंदजळि॥ स्तोत्री  
हणेतेंचीकाळि॥ आणीकयेकवतळि॥ ३२॥ नदेखतसकळि  
कांते॥ आस्तीकेपाडुनिवरुते॥ तपोंबळेस्वसाध्ये॥ अधोपं  
थेरोधीला॥ ३३॥ उध्वउचलोनीयांपाणी॥ तीवतीबरहिवच  
नी॥ अढळकरोनियांगगनी॥ उतानपातासारिखा॥ ३४॥ ये



॥ अदि ॥

॥ आ ॥

॥ ११ ॥

ये रिक्ते याजक मे छिं ॥ जय जय कार के दास क छिं ॥ तक्षक पा  
त छ हो ज ब छिं ॥ म्हणो निह पें गि जति ॥ ३२ ॥ ते वी ते म्हण नी भु  
व छु भा ॥ त प श्वी ती ब त से उ भा ॥ तो बै स उ नि इ छी त छ भा ॥ ल  
में ऐ से करा वे ॥ ३३ ॥ तक्षक आ कर्पु नी आ ली ॥ पा उ त सो र्वै हो  
मी ॥ आ स्ती क रा त व च ने तु ली ॥ दु से रे का य सिं पा दा ॥ ३४ ॥ शं  
तो षो नी ध रा र म ण ॥ स णे ब्रा ह्म णा बो ल व च न ॥ मा ग सी ते दे नि द  
न ॥ स त्प जा ण त्री बा च ॥ ३५ ॥ ऐ को नि बो ले भु जं गी सु तु ॥ दे नि स  
ण सी क ळ्पी ता थु ॥ त रि हा पुरे करा वा ह्म तु ॥ उ र ग आ ता न पा उ वि  
॥ ३६ ॥ तक्षक अथ वा हो का आ णी क ॥ हो मी न जा का वे द्दं द शु क  
मा ज्ञे मा ग णे हे ची ये क ॥ क र जो उ नी स म स्ता ॥ ३७ ॥ व च न न  
हे हे रा स्त्र धार ॥ श्र व णे र्वो च ला रा जेश्वर ॥ म्ह णे ब्रा ह्म णा न म

॥ १० ॥



स्कार॥ स हस्त बरित वपायां॥ ४१॥ सुवर्ण दृष्टी धेनु रत्ने॥ आप  
 रयाची मो कळे मने॥ हामा झा अ ध्वर वं उजाण॥ ऐसी भी उ न की  
 जे॥ ४२॥ यं रन स्व रूप म स्तरिरा॥ मध्ये न तो उ क रुणां करा॥ आणी  
 काये का मागे वरा॥ असा ध्यते हि दे रनि॥ ४३॥ अस्ती क मृणे गा स  
 तुरीळा॥ दो हो जी काये कची व्याळा॥ पवीत्र रसना हे वीठाळा  
 आस त्या चाना तळि॥ ४४॥ मागणे हे ये कची साये॥ आणी कमा  
 ग तां वी भी चार वाये॥ पुर्व जि पावती रव बवाये॥ बी कळ डो लां वा  
 ने मु॥ ४५॥ कुंजर दशन बाढले पुढे॥ तेलो टिलां नुवली मागी  
 ली कडे॥ सज्जन बचन तेणें पाडे॥ पाळडे नेणों कळपांती॥ ४६॥  
 सत्य परिखा पवीत्र नरि॥ शरिरे वी कळिंडो बा चरि॥ याच ल  
 गो आरण्या पारि॥ पांउब आणी रुघु नाथ॥ ४७॥ येकीं भोजना दे  
 उनिवाळे॥ येकीं मासे तु कळितुळे॥ येकीं वनेची याखोळे॥ कादु



आवि॥ नदिधलेस्यहस्तको॥ ४५॥ येको द्विमागीलेकवले॥ येकींजा ॥ १॥ आ॥  
 नीच्यादिधल्याआस्ती॥ तुलितयापीयेपत्ती॥ सप्तशीळधमसि ॥ ११॥  
 ॥ ४६॥ याहोनीकवीणहेमागणे॥ ऐसीनीकवीजेतुसेमने॥ त  
 रिचरास्तअंतःकर्णे॥ सार्थककरिममयात्रा॥ ५०॥ पन्नगमा  
 शेमातुळकुळ॥ याळगीहोईअतीदयाळ॥ तीळतुल्यदोषासा  
 ठिसैळ॥ प्रयाश्चीताच्याभोगीळा॥ ५१॥ माझेआसीवचिनघे  
 ई॥ आपुळाआसीवदिदेशी॥ शेषकुळेसीअक्षयहोरी॥ वासु  
 गीतेंवदेऐसे॥ ५२॥ बोलीलायेपाथकरि॥ ज्याचेंद्वारराखे  
 हरि॥ श्रीवपुरुषवध्यान्नारि॥ तेसीरितिरसाधने॥ ५३॥ ओके  
 नअस्तीकचिवचन॥ राजाअसुबमने॥ वारंवारतोयीतोमह ॥ ११॥  
 णो॥ आणीकमागमजकांहि॥ ५४॥ अपुणनिकरिमाझामख



लणो निप्राची निरनायेक ॥ आग्रहे वारिखा ऋषी नायेक ॥ वं  
 धां जुळितो बतसे ॥ १५ ॥ भुसुज भट्ट ता संकेते ॥ प्रेरणा करिभा  
 चकाते ॥ तदनक भस्म पावकाते ॥ डोय ते करा अतीसी छिं ॥ १६ ॥  
 जो व्हावो दितां मंत्र शक्ती ॥ लो लो कंबक गगन पंथी ॥ रो वीला अ  
 से साम थ्य हिस्ती ॥ तो कोण्डां ते उपोना ॥ १७ ॥ कीं वीराठ तरुची  
 प्रचंड उरा रवा ॥ फणी द्र के ला रुषी ने देखा ॥ जो बोनी मोडितां य  
 र्णोका ॥ सटिळ जाळि बाळ बस्त्रे ॥ १८ ॥ ताज वालुकी लांदो  
 हो बळे ॥ आस्ती कते जदिसें आग वें ॥ ब्राह्मणी जाणो नीव  
 म फळे ॥ मग न पाते बोधीती ॥ १९ ॥ लण तीरा जया आग्रह  
 न कीजे ॥ अस्ती कवच नामान दिजे ॥ आमुचे हि प्राथनी  
 भजे ॥ कुछ देवता मानुनी ॥ २० ॥ कायर साच्या बांधने मो



आदि॥ ठा॥ वीश्वीज छिरवाती ॥ प्रतीका ॥ सीक्षा के लिये परम दृष्टि ॥ आ॥ १॥  
 आसंख्य सपत्नी ॥ ६१ ॥ मुख पाशों उर्वीषादि ॥ अहंकार ॥ १११ ॥  
 रआ वीचार क्रोधी ॥ आयु त आगति मोक्ष पाद ॥ अहंकार ॥  
 न के शास्त्री ॥ ६२ ॥ प्रतापे जा किले अपार फणी ॥ आणी मा ॥  
 न दि धल आस्ती क वचनी ॥ दो नुती ती उ मय भवणी ॥ क ॥  
 उळे हो ती जग च्या ॥ ६३ ॥ प्रसन्न करुनी हृदय वीं दिं ॥  
 ह्य पुनी अपुण ते चार वेद ॥ आस्ती काले दे इ निरा द्या ॥ व ॥  
 र घदान ये काळि ॥ ६४ ॥ ऐसें बो लतां त पो धनी ॥ गुरु उ ॥  
 पदेष मानु निमनी ॥ राजा बो ली लु म्हुणे वचनी ॥ हो त ॥  
 ये व भवदा र्ना ॥ ६५ ॥ ये ईश्वर म्हुण दि धल यर ॥ ऐसे बो ॥ १२५ ॥  
 लतां राजेश्वर ॥ अस्ती के के ल जय जय कार ॥ आणी



स दस्येया जकी ॥ ६६ ॥ मगवर वोपी तारा जितमां ॥ म्हणे आ  
 ला पुण कामा ॥ सही जमो नो नी यरु परमा ॥ अ वर पांचवे  
 वी ली ॥ ६७ ॥ इति श्री आदि पर्व भारते ॥ पुढां मो लजा लीयां कथे ॥ वीश्वा  
 से चीत वे ची जे येथे ॥ अंत वतं निज लाभ ॥ ६८ ॥ श्री दत्ता त्री पय भ्रम  
 र ॥ वीन वी कवी मुक्ते श्वर ॥ पंथ चाले तो वडि वार ॥ संत महत रूपे चा  
 ॥ ६९ ॥ इति श्री आदि पर्वणी ॥ स पसि त्री नाम नी रोपणि ॥ ये का द  
 शो ध्याय समाप्त ॥ (आध्याय १११) बो बी ॥ १७० ॥ ॥ ॥



आदि

॥आ॥

॥११॥

॥१३॥



श्रीगणेशाय नमः॥ श्रीतातापीताकुलदेवताये नमः॥ सोनका  
 दिसुषी श्रीत्री॥ पस्नकरितीपवीत्र वगत्री॥ पन्नगभस्मजालेसत्री  
 कोणकीलेकसांगे॥॥ सो सीरुणे ऐकाबोले॥ वग्नृतवाठजन्हीकेले  
 दग्धसपसांगीतले॥ माझेनाहिनवचती॥२॥ तथापीकाहियेकहा  
 जी॥ सागेनऐकासहजी॥ वासुगीच्याकुळामाजी॥ हलुकेहिभस्मले  
 ॥३॥ स्वेतपीतरक्तकृष्ण॥ माहाकायवीशाळबण॥ पच्युतातशाल  
 नन॥ शैलपालतुलंबशरिरि॥४॥ कोठिकमानससंपुर्णदेख॥ मदपा  
 छहादियेक॥ कोणवेगळपीछिछीक॥ कानसचळवोषधर॥५॥ प्र  
 काळणहिरण्यबाहुशक॥ तदनकफंकीकाळदंडक॥ वासुगीजिन्म  
 मुरव॥ प्रवीळाजालाहुतांधी॥६॥ याचेपुत्रपौत्रसंख्या॥ पस्ननी  
 बीडुनहेलेखा॥ जेकांपावकाच्यामुरवा॥ नासजालेसत्री॥७॥ पीछं  
 उळकमंडळक॥ पीउभोत्कारणभोणक॥ उलेशारभवगंगपक॥



आदि॥ स्वकर्णदिं उमाहासपि॥ बीतीहणशीलिशराछउकोमुरव॥ सकु ॥ अ॥ ॥  
 मारप्रवेपनमदरदरक॥ कोषरोमापावकमुरव॥ सुमनवेगेवाहा ॥ १२॥  
 (नु॥ १॥ इति केतक्षकाचेकुमर॥ अगठकेलेथोरथोर॥ खंतीतीसीका  
 लवीरवार॥ मस्मजालेइतांथी॥ १०॥ परिलकुंउछकुछक्रमारक॥  
 मुउवेणीस्कंदवारुक्॥ मृगवेणजाणीकलक॥ शंखसुउफणीराज  
 ॥ ११॥ हेकोरप्रवीथी॥ प्रवीबजालेहम्पवाहिणी॥ धलराबुन्येकुमा  
 रश्रवणी॥ सांगेनलेऐकीजे॥ १२॥ बालवेगशाकुक्कणी॥ वींगळकमे  
 चकुदारबदन॥ पुर्णगिदापुर्णमुरम्पजाण॥ ब्रह्मसकुनीहुरिनामा  
 ॥ १३॥ आगांवहराणकुमद॥ बळभैरवमंउमदणि॥ वेदागपीशी  
 मस्कंद॥ श्वेतपरिचरुषमादि॥ १४॥ वेदपींउरकमाहाहतु॥ प्र  
 द्दराक्षेसबराहावरणु॥ पारावरतरुणुअरणु॥ सर्वसारंगकार  
 ग॥ १५॥ आणीकनामापीलेबहुत॥ पुत्रपौत्रनामाकींत॥ बीस्ता ॥ १॥



रूनीबो लतायेये॥ अतीप्रसंगहोतसे॥ १५॥ अबणीमानुनीबीक  
 ती॥ सुणीउबगयेइजिसंती॥ असोहेदधजाछेकीती॥ काद्रव्यसंर  
 नेणवे॥ १७॥ सुबधणेंभवतिप्राये॥ बीस्तण्योजनेद्वयत्रये॥ माह  
 वीयमाहाकाये॥ हळाहळबीषलुं॥ १८॥ कामरूपऐश्वर्यबिचपरा  
 क्रम॥ शक्राऐसेभुपसम॥ ऐसेआसंरव्यातजाछेभस्म॥ संत्रीपरि  
 क्षीतीये॥ १९॥ आस्तीकानेबोपोलांबर॥ हरुषेनीभरितगीकुमर  
 नुन्यलेवाराजेश्वर॥ रवेदसचहिबीसरल॥ २०॥ गोवींदशद्वेग  
 जेनिसकळि॥ हरुषेचीठलीयेकीठाळि॥ आणीलापत्रयभुमंड  
 लि॥ न्यसुणीउटिलेयाचक॥ २१॥ सदस्परुहीजआणीमागते  
 वेदज्ञजेजेआछेतये॥ अपारद्रव्यदक्षणायाते॥ याचइछेवां  
 टिली॥ २२॥ लोहीताक्षरत्तपतीजाण॥ नीहियज्ञानकधीलेवी  
 धन॥ यासीदिधलेबहुसुवणी॥ शंतोषोनीनरेद्रें॥ २३॥ वीधीमंत्र



॥ आशि० ॥ येथोचीत ॥ आवभटन स्नान भायसहित ॥ करुनी देखपा  
 वधीयथ ॥ बळिदाने वोपीली ॥ २४ ॥ आसनी बैसवोनि आस्ती  
 क आदरेक लाकनका भीवेन ॥ येरुनी रापेक्ष निबंभ ॥ आर्थस्य  
 थ असेना ॥ २५ ॥ पवीन दइ गिंका वेपुढती ॥ लागे ते थेंव्य भवष्य  
 ती ॥ पुढती प्रायना करि नृपती ॥ बीने ती ऐका दिजवया ॥ २६ ॥ वा  
 जीमेघ असे कारणे ॥ तेवे छिस्वामीनी द्रुपा करुन येणे ॥ अवस्थ  
 न्हणे संतुबमने ॥ आइना येउनि नीचा ला ॥ २७ ॥ मुक्त करोनी त  
 क्षकनाम ॥ संहित पालला वासगी धाम ॥ तेवे छिनागानंदव्योम  
 साठवीला अपार ॥ २८ ॥ बैसवोनी सोकांसनी ॥ नागनाथ सहना  
 गीनी ॥ नीराजन करोनी यामुकी ॥ रना जुळिव्यो पील्या ॥ २९ ॥ अ  
 मरिपुजी जे इंदिरा रमण ॥ कींरुपी पुजी जे चतुरानन ॥ कींसी द्र  
 गणी पुजी जे प्राण ॥ पार्वतीचा पैजे सा ॥ ३० ॥ ते संपुजीनी आस्ती

॥ आशि०

॥ २५ ॥

॥ २॥



कालो॥ वासुगी वीन वीजो उत्था हस्ते॥ उपकार फेडा वया येथे  
 पदार्थ कांही दिसेना॥ ३१॥ तुझी या ऐसा पक्षपाती॥ आतां नुभुतो  
 न भवोष्यती॥ पुराण मुखी राहो कीती॥ ऐसें बोलि मज मागे॥ ३२॥ का  
 आस्तीक म्हणे अवश्यक॥ मागणे आते कांही येक॥ देनि म्हणे  
 नाकाकीक॥ जाक दिधली फणी दे॥ ३३॥ हे माझे आस्तीक चरि  
 त्र॥ पदवी लज्जाचे वगत्र॥ श्रवण करीती लज्जाचे श्रोत्र॥ अथवा  
 ग्रथ संग्रहिती॥ ३४॥ आपदि सपत्नी सहज धानी॥ सायं प्रात  
 होमा ध्यानी॥ आस्तीक नाम स्मर लवाणी॥ संकल अथवा ज  
 संकल॥ ३५॥ तुझा सप पि साव जगती॥ वीष भय न व्हावे कल्या  
 ती॥ दंडा जालिया धार व्हा गती॥ तेथे हि आज्ञा पाळणे॥ ३६॥ वी  
 ष उतरे नामाझे नामी॥ नाकाळ नीवं शंकरा वे तुझी॥ आस्ती  
 क स्मरली जीये धामी॥ ते स्वर्ग व तुझी सजावे॥ ३७॥ ये कठमनु



आदि॥ व्यवनांतरि॥ देखतां माझे स्मरण करि॥ तया ले सो पुनी डरि॥ ॥ आ० ॥  
 सी असर्प पिबावे॥ ३५॥ मेथुन करित दंडि पाही ले दंडी॥ सर्पनि  
 लागावे तया पाटि॥ आज गरीगी छितां संकटि॥ स्मरण करितां सो ॥ १२॥  
 ठीजे॥ ३६॥ जैसें आस्ती के मागित ले॥ सर्प आ वस्प सणो नो दिध  
 ले॥ वासुगीनी प्रमाण बोले॥ सर्प पिन्त गगो वी लेती॥ ४०॥ सपसि  
 र्ब मिद्रते॥ जन्मे जय समर्थ नाते॥ आस्त कवच न स्मरो नी नीने  
 दुरजावे माहायेषा॥ ४१॥ सपसि र्ब मिद्रती ते ती॥ दुरग दु माहाये  
 ती॥ जन्मे जयाचे यश नाती॥ अस्ती कवच स्मरो नीयां॥ ४२॥ आस्ती  
 कवच न स्मरो निमनी॥ नीवर्त्ते ना सर्प कोणी॥ शतधा भस्म हो  
 कां मुद्धी॥ शीर सफळा सारिर वी॥ ४३॥ हे मया दि आद्यापहि॥ स ॥ ३॥  
 र्पि पाळीजे लोक त्रि॥ या वीची शं शय नाहि॥ व्यास वाक्म प्रमा



॥४४॥ तेने अस्तीके तपो वळे ॥ उद्धरोनी पुर्वजि आपुले ॥ अ  
 क्षय मोक्ष पदिसो उळे ॥ भोग वीले समस्त ॥ ४५ ॥ हे आस्तीक च  
 नेरिव्याज ॥ श्रवण करि तो लपुण्य बधनि ॥ सर्व पात का करि क्षीण  
 चंद्र जै सात माते ॥ ४६ ॥ संकल अथवा प्राकृत गीरा ॥ कथा च वेद श्र  
 वण द्वारा ॥ ते उरती दरिद्र गीरा ॥ धर्म श्रव्य पि वीजे ॥ ४७ ॥ संपले  
 आद्रुत आस्तीकायण ॥ पन्न गद्य त्रजा ले पुगी ॥ पुढे उपरि चरा  
 रणाने ॥ व्यासोपनी अवधारा ॥ ४८ ॥ इति श्री भारत आदि पर्वणी ॥  
 मुक्ते श्वरा न्यो गीरा गी वीणी ॥ वीश्वंभर प्रसादे अनुदिनी ॥ मुक्तनाथ  
 श्रोतीयां ॥ ४९ ॥ इति श्री भारत आदि पर्वणी ॥ मुक्ते श्वरा न्यो गी  
 रा गी वीणी ॥ वीश्वंभर प्रसादे अनुदिनी ॥ मुक्तनाथ श्रोतीयां ॥  
 ॥ ५० ॥ इति श्री आदि पर्व भारत ॥ सर्प सत्र नो नाम ॥ अध्याय ४  
 दश समाप्त ॥ अध्याय ॥ १२ ॥ वी वी ॥ ५० ॥ ॥ ५१ ॥ ॥ ५१ ॥



॥ आदि ॥

॥ आदि ॥

॥ १२ ॥

॥ १३ ॥



श्रीगणेशाय नमः॥ श्रीमार्तुडाय नमः॥ शो सी मृणे नैमोष्या  
 रण्णि॥ सपसिन्नसंपत्ते तेक्षणी॥ सीष्ठांसहितव्यासमुनी॥ मृणेने  
 आलोसाद्यो॥ १॥ देरवोनीसाबांगनमस्कार॥ करिताजाळारा  
 जेश्वर॥ हेमासनीपुजोपचार॥ नीवेदिल्लसद्भावो॥ २॥ चरणंबुज  
 नमुनमाया॥ मृणेपुर्वजाश्रीगुरुनाथा॥ मासीयापुर्वजाचीकथा  
 अद्यापीनाहिस्यर्षलि॥ ३॥ यापरिनेगुणार्णवा॥ साविलक्षप्र  
 बंधलुवा॥ रचीलाह्यामाजीमानवा॥ लक्षयेकदिधत्ताअसे॥ ४॥  
 तेमींएकावयाश्रवणी॥ बहुतकाळअतीच्याअनुबानी॥ फळ  
 द्यावयाअपेकरुनी॥ आजोआळसीतुंयेथे॥ ५॥ तरितेअपु  
 लेनीमुखे॥ देईआवडियेमातुके॥ ऐसेऐकोनीकोतुके॥ वेद  
 व्यासकृपाळु॥ ६॥ शंतोषोनीपरमसुखे॥ मृणेंवशांपायनाऐ  
 के॥ जैसेंतुवा॥ मासीयेमुखे॥ श्रवणकेलेभारत॥ ७॥ ऐसेंआ



आदि

दयलवी स्तारि॥ जन्मे जया ले भवण करि॥ माहा प्रसाद म्हु  
णो नी शारि॥ आइ नाये रि बंदि ली॥ ८॥ पावो नी पुजे चा संतोष  
आ श्रमागे छा वेद व्यास॥ वैरा पायन धरा धीष॥ श्रो ते बन्ने बै सले  
॥ ९॥ सदस्य समथ रुपे भयर॥ ब्रह्म क्षे त्री रा ज कुमर॥ ऐ को नी ठे छे  
ली सा दर॥ सभा स्वा नी न पाच्या॥ १०॥ स्त्री रा स नी चीं तार हित॥ सा  
वी का थ सः प्रेम भरित॥ कथा श्रवणी नी सुवत॥ वरि उदार सर्व  
भै॥ ११॥ जी ले द्रिय सदां चारि॥ क्षमा सी न परो प कारि॥ पर गुण प  
रि क्षु सुवी चारि॥ दया वंत सर्व दां॥ १२॥ इ हिं लक्ष्मी जे पुर ले॥ श्रो  
ते ऐ से बो ली जे सा ते॥ ग्रंथी चे अर्थ क हन सा ते॥ हृद ई ले संजा  
ण ती॥ १३॥ ते हि ले हुं गे शं म पत्र॥ जे वी षार वाणी को रि ले चीन॥  
कां वी धी ले थ ठी कायं च॥ मी ले ने णे कृ प्यां ती॥ १४॥ वायु निष्प्रभी  
षे क पात्र पडे॥ गळो नी होय कोर डे॥ पद्म पत्री पडे न पडे॥ ते सांटे

॥ ७॥

॥ १३॥

॥ १॥



बेन बुदिं ॥ १५ ॥ रोबोनी उपरितां दाभणा ॥ छिद्र शोधो तां न दिसे  
 जना ॥ हृदय शुभ नै से जाणा ॥ अनाधी कारि आयाते ॥ १६ ॥ तुंबीनी  
 फव बुउवोतां जकिं ॥ राहे धरी लेज वकरत बिं ॥ तैसे रोबोनीं ले चोत द्ये  
 उनि साबि ॥ कथा संपता अवलोकी ॥ १७ ॥ स्याती तोय बींदु कणी के  
 सुती मुक्ता फव चोपी के ॥ की उदकीं सीं पउतां न रेवं ॥ तै लप जे से वी  
 स्तारे ॥ १८ ॥ तैसा श्रवणी पउतां राइ ॥ अर्ध गिर्म बोटे बीषद ॥ सुद्ध  
 सफ किं प्रसवे बोध ॥ सीधु जैसा लुधु मीते ॥ १९ ॥ खे सो ऐ सीया  
 श्रोतीयां ॥ मान के छा परिसावया ॥ नीं दिलें या बैसावया ॥ राव  
 लेथे न मीलेची ॥ २० ॥ गंध पुष्पादि पुजा ॥ आदरें करोनी समस्त दि  
 जा ॥ श्री लीने प्रस्त करितां राजा ॥ वैरांपायनु अनुवादे ॥ २१ ॥ गुरु  
 वी प्रासी करनी नमन ॥ स्मरोनीयां श्री कृष्ण चरण ॥ हृणें राज्या  
 साबधान ॥ परिसे कथा वडि छांन्ची ॥ २२ ॥ शायें पणुने रोवी लेवन



तेथें जन्म पावले पांचहिं जन ॥ पीतानि माळ्यादिन ॥ होवोनि पुरा पातले ॥ २३ ॥  
 रूप वीद्या पराक्रमी गुणि ॥ विरोध ह्मणोनि वर्जितां जनी ॥ मंदुर वाढवित  
 जाला जनि ॥ दुर्योधन दुरात्मा ॥ २४ ॥ विषान च्छ अरुण्य वासि ॥ भोगे नि  
 वांचले दैव गति ॥ सैं बरिं जी तिली महांस ती ॥ याज्ञसेनी प्रतापें ॥ २५ ॥ हें उं  
 कोनियां कौर वराजे ॥ हृदई मानुनि लो कलाजे ॥ शांत बोनि आर्ध राज्ये ॥ रचां  
 उच प्रहस्ति ठेविये ले ॥ २६ ॥ राजसुयज्ञ संपदा ॥ मयस भेचामान रेवदा ॥ दे  
 रवोनि दुर्योधन विषादा ॥ पुढति चटला बहू साल ॥ २७ ॥ कर्ण बंधु राकुनी स  
 हित ॥ आरंभूनि कपट दूत ॥ ऐश्वर्ये हिरोनि समस्त ॥ पांडव वना पाठवीले ॥  
 २८ ॥ आज्ञात चासा सहीत तेरा ॥ वर्षे मूनियांच तुरा ॥ राजमाग मागतांच  
 तुरा ॥ कौर वजाले ते कांची ॥ २९ ॥ भीष्म द्रोण विचूर्ण विदुर ॥ संजय जाणिया  
 दवे म्वर ॥ याचे मनिलुटोनि वैर ॥ बंधु भावें चर्तावें ॥ ३० ॥ कर्ण राकुनि दुःखा  
 सन ॥ द्रोण राजा सुयोधन ॥ याचे पोढि वैर दारूण ॥ कुळ क्षयातें काढवणें ॥  
 ३१ ॥ म्हणोनि सर्व भूतांत कर ॥ यूधमाजलें घोर दंड ॥ जठरादौ निवीर ॥



संस्कारिते दोहिंभांगी ॥ ३२ ॥ बंधु सहित दुर्योधन ॥ गदायुधिं पावला निध  
न ॥ सर्वमौमौ श्वर्यधन ॥ पांडव जाते ते क्राचिं ॥ ३३ ॥ ते हे भारत महदारचा  
न ॥ स्वमुखें कृष्ण दैपायन ॥ वदला याचे वैश्रवणें जाण ॥ कुचि कुक्षिषणाश  
ती ॥ ३४ ॥ अंलुहलुदिपापरासि ॥ श्रवणें जचति क्षणार्थे ॥ सिं ॥ आश्रमे धादि  
सुकृते पासिं ॥ कुचें घेऊन तिष्टलु ॥ ३५ ॥ उपतपयोगयागदानें ॥ वेदशास्त्र  
तीर्थाटपें ॥ वृत्तादि बहुसाधनें ॥ नळगे वरणें साध्याचिं ॥ ३६ ॥ सदरीण ज  
नन मरण स्मरणें ॥ मोक्ष देति चत्वारि स्थानें ॥ ते हे औन्नियां कोण कोणें ॥ जे  
पुराणें बोललिं ॥ ३७ ॥ चिदांबर कमळा लयकासी ॥ त्रिनाममल्लदक्षणे दे  
सी ॥ बोलिला धडति जरि सायासिं ॥ तरिंच फळ पाविजे ॥ ३८ ॥ हे भारत  
न गदा हाडि ॥ मुत्तें विवृति श्रवणा सादिं ॥ ऐसिया स्वमुखिची गोष्टि ॥ नळे  
महणतां महांदोष ॥ ३९ ॥ जन्मे जय इति हासातें ॥ ऐकतां कायना जे जे जातें ॥  
ते ते पुर्ण होय तेथें ॥ आसे देहे त्रिवाचा ॥ ४० ॥ आर्यशास्त्र धर्मशास्त्र ॥ हेचिये वृ  
मोक्षशास्त्र ॥ चत्वारि वेद आंणि द्वादशास्त्र ॥ ऐकितो होतिया श्रवणिं ॥ ४१ ॥



॥ आदि ॥ ऐसा भारत श्रवणी महिमा ॥ परिसलां अछा दरा जोत्तमा ॥ ॥ अ ॥  
 दाउ नियां नाहि कात्ता बी लिंगे ॥ ते उक्लो नीवी स्तारे वादि ॥ हा ॥ ॥ १३ ॥  
 नचा ली तया ते ॥ ४३ ॥ परिसम सला सा जी रिया ॥ नाना आख्या नेयो  
 कउिया ॥ नवरसरंगे वी स्तारिलीयां ॥ उच उदवी दारव वी ॥ ४४ ॥ आ  
 दिपा सो न स्यग री हण ॥ आठ राहा ताचे प्रमाण ॥ मे जुनी दे रं चि डो ती  
 ने ॥ भणगा आत्मां दा तया ॥ ४५ ॥ ऐको नी नरे द्राचे वचन ॥ बैरां पायन  
 हा स्पवदन ॥ म्हणे श्रोता वी चक्षेण ॥ नाहि ऐसा देखील ॥ ४६ ॥ परिस  
 असला सुनी श्यील ॥ राजा परिस्य धर्म शील ॥ वैदप पली वसु नी भंड  
 नपाळ ॥ परम मीत्र इंद्रिया ॥ ४७ ॥ तेणे येवो नी तपो वना ॥ त्या गुनि  
 यां धनुष्य बाणा ॥ वोदुनी चौरवत्त वसना ॥ तपश्च येवै सला ॥ ४८ ॥  
 फुळ मुळ तोय वलीति ॥ जीते द्रिय नी हने मस्त ॥ उभय सागे गुरु  
 मीत ॥ वीरक्ती संगे वी राजे ॥ ४९ ॥ खउत्तर देखो नी यां तप ॥ असा



हरे अमराधीप ॥ आगे ये पुनी सा समीप ॥ शत वीत वसुते ॥ १० ॥  
 वंदुन को स्वदे लाते ॥ पाहिजे ते भागते ॥ धरा द्रिस्त दि धले सुते ॥ मज  
 समान सुख भोगी ॥ ११ ॥ बौढो नीरवीर स्त्री पावो ब ॥ समुद्रा वण किं  
 ठी मेरव ब ॥ चंद्र मंडळ भाग टिळा ॥ शेषा वा सुगी ने पुरे ॥ १२ ॥ हे  
 सी शिगारुनी धरणी ॥ तुज म्यां वो पीळी भोग पत्नी ॥ पती वसे तुझे  
 दनी ॥ भोग प्रसवो वडु साळ ॥ १३ ॥ इथे स्फुटिक मय वीमानी ॥ की  
 ठावी हार करि गगनी ॥ आरुढो नी सहस्र कामीनी ॥ नाना लोके मने  
 छा ॥ १४ ॥ वैजयंती पद्म भाळा ॥ सदां जय मान ले इगिळा ॥ इति अ  
 वलो कीतां उळा ॥ पराभव ती अरि कुळा ॥ १५ ॥ ये ईवै ली वी वे वि  
 दडे ॥ कां इद्रि के लुना मरुटे ॥ याचे नीद रुनि पुजने वाढे ॥ ये शया वा  
 निचन वा ॥ १६ ॥ ह्या संवसराची आदि ॥ इद्रि ध्वज पुष्प गंधी ॥ इद्रि  
 त्रीस प पुजीतां शो दि ॥ राज्य लाभे क्षे त्रीयां ॥ १७ ॥ ये दय देश पवी



**॥ आशि ॥** त्रभुमी ॥ अजानीरतर सर्वदांश्रमी ॥ येथी लराज धामी चा धर्मी ॥ **॥ अ ॥**  
 वास्तव्य तुं वा करावे ॥ **॥ १ ॥** हेतुः खदोषातीत भुवन ॥ सदां स्वकाकिं  
 वर्षे धन ॥ फळ धन वस्त्रे रत्न सुवर्ण ॥ समान पीके धरत्री ॥ **॥ २ ॥** धनुषा **॥ १३ ॥**  
 कीसरिता सकळी ॥ सारिरव्या श्रवती क्षीरजळी ॥ रोग दरिद्राची मु  
 किं ॥ वात्तियेथे नेणीजे ॥ **॥ ३ ॥** वक्ष्ण जाणीग्रहस्तदाते ॥ कल्पदुमाची  
 सारिरवेयेथे ॥ इच्छीतीत याचेनी जाते ॥ फळ दानी वव्याने ॥ **॥ ४ ॥**  
 येथे करोनी सुरव वस्ती ॥ पाळुन भोगी सर्वजिगती ॥ याहिवेगळी  
 इच्छीचीती ॥ तेमीं संपुर्ण करवौता ॥ **॥ ५ ॥** ऐसा देवोनी उचीत वरा ॥ अ  
 मर भुवनागे लाईद्रि ॥ चैद्य देशीं राजे श्रवर ॥ सुरचा उला संतोषे  
 ॥ **॥ ६ ॥** अजा पाळि पवीत्र धर्मे ॥ क्षमा पावला क्षेम गिरी मे ॥ कीर्ती  
 सुकृते भरि ली धां मे ॥ मानवांची देवांची ॥ **॥ ७ ॥** तयासी जाले पं  
 चकुमर ॥ पीतया लुप्य गुण सागर ॥ याची नामे कर्ण गोचर ॥ करुं  
 लुते कुरु वया ॥ **॥ ८ ॥** बहद्र प पहिला जाण ॥ प्रत्यप्रह कुराद सगुण



चौथा याना वमनी वाहन ॥ बामन लोपांचवा ॥ ६६ ॥ पांच हिरे  
 द्रा लुप्यनपती ॥ वीर्य शौर्य विबल संपती ॥ वसु पुत्र वं सुमती ॥ भोगी  
 तेजाले प्रतापे ॥ ६७ ॥ कुमरी आपुलेनी अभीधाने ॥ नगर पुरे माहाप  
 ठणे ॥ अने कुंदे श्री राजस्वने ॥ रत्न ली बसती उद्यापी ॥ ६८ ॥ पुष्प की  
 बैसोनी परिचरे ॥ पाहातां लोकांतरे ॥ नाम ठेवी ले उपचारे ॥ लोका पा  
 वितयाचे ॥ ६९ ॥ आदरे प्रती संवसरि ॥ इद्र ध्वजाने पुजन करि ॥  
 तोची दंडक असुनि वरि ॥ गुढियाचे त्रपा उवा ॥ ७० ॥ वसु नगराक  
 उपाहे ॥ पुढे सुक मती न दिवा हे ॥ तीस कोणुनी दुरागते हे ॥ कामाचा  
 रिप्रव ते ॥ ७१ ॥ कोण्ही हळ नाम नगरि ॥ सरिता भोगी लिबळका  
 रि ॥ राये जाणोनी यां प्रहुरि ॥ सर्व लिबळ उटा कीळ ॥ ७२ ॥ मुक्त जाया  
 जळ प्रवाहे ॥ नदि संलुब मान पाहा हे ॥ घगठ करुनी प्रमादा देहे  
 राया समीप पालला ॥ ७३ ॥ स्तवनी पुजनी राजेश्वर ॥ पर्वत वीर अ



॥ आदि ॥ ती सुंदर ॥ ये ककन्या ये ककुमर ॥ दोन्हों दिधलीं राया ले ॥ ७४ ॥ लक्ष ॥ आ ॥  
 जी परिशुनी सुमती ॥ पुत्र कछा सेना धीपती ॥ पत्नी करुन ठेवी लि ॥ ७५ ॥  
 युवती ॥ धरि कामनी गोरिकन्या ॥ ७६ ॥ ती सी बल लाये पा सुरचे ॥ ना  
 ना उपभोग को लुके ॥ श्रगारवनी सदनो देरचे ॥ सुरत नंदे को उता ॥ ७७ ॥  
 रुतु रत्ना लजा लिया युचीनी ॥ प्रास जा लिपी नुतोपी ॥ पूर्वजि अंतरि  
 क्षगती ॥ मांस भोजन इच्छिले ॥ ७८ ॥ या लागीं चो उनि धनुष बाण  
 बनो पवनी करोनी आठण ॥ वक्ष पाये सी बैस लाग मदन ॥ जा गिन्न  
 लाग मानसी ॥ ७९ ॥ गति दुस्तुतु रमा ॥ लावण्ये गुणे स्त्री येची प्रती  
 मा ॥ ती या स्मरोनी सुरव संग मा ॥ परम वीह ब कामीनी ॥ ८० ॥ आठ न  
 वीलां सभोग सुरव ॥ वीर्य सुठले अधो मुख ॥ पडेने दीलां ताका की  
 क ॥ वक्ष पण धरीये ले ॥ ८१ ॥ म्हणे हे माझे आमो घरे ल ॥ सहसा करुन  
 ये व्यर्थ ॥ गति भाय आर्त भुल ॥ ती सदि धले पाहिजे ॥ ८२ ॥ मवले अ



वल्लोकोनीकक्षी॥ पाचारिवासेसेनपक्षी॥ सासमृणेष्टासा  
 वाक्षी॥ ग्रहिमाक्षीयाप्रोयकांता॥ ८२॥ चचुधरुनद्रोण॥ अचिशो  
 नीराजभुवन॥ तीचेहस्तकीनीवेडुन॥ सीअयेरुमिगुता॥ ८३॥ ग्रंध  
 वंदनिराजवचन॥ चंचुसांडसवीर्यद्रोण॥ धरोनिआकृमितांगगन॥  
 ईतरेपक्षीलक्षिलें॥ ८४॥ लणतिआमीनानेताबरवें॥ बहुतिबळे  
 कीरोनघ्यावें॥ म्हणोनिधांविन्नलेआवद्ये॥ बहुतयुध्यमाजलें॥ ८५॥  
 परस्परेआंगकवकी॥ प्रेतारेतसांडलेंतळिं॥ पडतांयमुनामध्यज  
 की॥ तेंमछीनेयासिलें॥ ८६॥ आद्रिकानामेंआप्सरयोरी॥ ब्रह्मरापे  
 यमुनाचारि॥ मछरूपेंबहुतकाळवरि॥ नद्योदकांतचमळि॥ ८७॥  
 तीचेवदनीपडोनरेत॥ वाढोंलागलेंकदरांत॥ दशामासलेटलीयां  
 तेशें॥ आसादभूतवर्तलें॥ ८८॥ मछजीविंपसरोनीजावे॥ तेचिमछी  
 गाळुनिबळे॥ वोढुनिआदित्तांतयेवेळे॥ अतिआश्चर्यवर्तलें॥ ८९॥ जा



वकी बाबें मछो दरिं ॥ ये कहु वरये कहु मरी ॥ आव को वितानि नेत्री ॥ देखो  
 नी कुरिति आश्रिये ॥ ९० ॥ तै आश्रि कें धेउ निहाति ॥ दास पातल मदि  
 प्रति ॥ जो हासुनि म्हणे नृपति ॥ मछ जाते आव को वित ॥ ९१ ॥ परिचर व  
 सुधा पाबें ॥ आव को कुनि दोन्ही बाबें ॥ संतो पुनि श्रेष्ठ बाबें ॥ बाळ भुषणे  
 ले वकीलि ॥ ९२ ॥ पुढति मोहा थिला विले ॥ धेता जात पुत्राते ॥ कन्या परतो  
 नी दिधलियाते ॥ म्हणे हे पाळि कै वत्ता ॥ ९३ ॥ मछ ना वहा पुत्रासि ॥ ठेवी  
 नी राजा मछ देसि ॥ केला पुढें तया चेवंसि ॥ मसरा जल नाले ॥ ९४ ॥ आ  
 दिका रापें मुल्लि जाती ॥ दीव्य देहे पावो निठे ली ॥ सिद्धि चरण पंथें गेली ॥  
 आश्रर लोकां दाकोनि ॥ ९५ ॥ मछ गंधीनें द्रवली वपु ॥ म्हणे निने धेवि परि  
 चर नृपु ॥ दासराजा विअतिस कृपु ॥ लेंगे कन्या पाळिली ॥ ९६ ॥ सत्युवाति  
 पावो निनाम ॥ सुरेवं वस विपी नुधाम गरूप सत्व गुणें परम ॥ सुभक्त क्षये  
 साजिरी ॥ ९७ ॥ पीनु आज्ञां कुरुनि कुरु मरि ॥ नौ कारक्षीय मुना तीरि ॥ अकस्मात्



येके आचसरी ॥ तीर्थयात्रा उद्देशे ॥ ७८ ॥ ऋषिपाश नारपातला ॥ तैथे ॥ नेईम्ह  
 गतां परंपराते ॥ नोकरूढ करूनिसुते ॥ मध्यभागा जव आणे ॥ ९९ ॥ लथला  
 आसतां अतियेकांत ॥ हृदई आचतरला मनस्य ॥ करूनियां संगसत्त ॥ वे  
 रापादांत बलें ॥ १०० ॥ इंदिवर रा मांगना ॥ आकुर्णित विराचनयना ॥ विं  
 बाधराचंद्र वदना ॥ क्रोमळांगिरंभोर ॥ ११ ॥ जाणीतमी चासुगीकृत्या ॥ ते हो  
 ईल सर्वलोका मान्या ॥ माझीयापचित्रे तथान्या ॥ होय सुप्रोमी निर्धार ॥ २  
 तीते आचलोकितां मदने ॥ हृदय भेदे लें पंचबाणे ॥ म्हणे अहमुत अवचे दे  
 णे ॥ येच श्रीक्षायेकाचिं ॥ ३ ॥ आदिचा पुण्यकाळ उदिते ॥ याच कृमा हा पात्र  
 मीयेथे ॥ येमुना द्विपसुक्षेत्रांत ॥ देहदानत्वां द्विजे ॥ ४ ॥ बन्हिनें दग्ध आणी  
 चवावे ॥ सुधेनें पीडिल्या तोषवावे ॥ ईछादाने भोजने ॥ ५ ॥ तयाच ऐसें हे  
 जाण ॥ आतां याचें आवश्यक दान ॥ येणें कोदिमहायज्ञ ॥ केले होते निश्रुये ॥ ६  
 स्मरे विस्मरणाचें जोहि ॥ माते चुडविलें ये समई ॥ आतां रूढ करी निनेई ॥



रेतपातपरंपार ॥७॥ येरिंविन विरूपि वर्या ॥ केविंविचरा विआ विहित  
 चर्या ॥ पुढे दूषण विचार क्यार्या ॥ लागे ते न कुरावे ॥८॥ आंगना देह विनय  
 वस्तु ॥ हाश्रेष्टाचार अनादिपुंय ॥ पुढे ग्राहि कन ला विहातु ॥ कुमारित्व अं  
 गतां ॥९॥ वरिदिवसाचा प्रथम प्रहस ॥ उअयेता दाक्षिनारीनर ॥ रहस्य  
 हो तांदृष्टि गोचर ॥ माहं अनर्थ आदले ॥१०॥ मागे नियांदा सराजासि ॥  
 माते करणें स्वकीय दासि ॥ येस हाणें या विलंबासि ॥ आवकाश नाहिं आ  
 मुते ॥११॥ म्हणसि पाहाति नारिनर ॥ तरी हा दाखवूं चमत्कार ॥ लुणो नि  
 पाडिला अंधःकार ॥ धुम्राकार तमांध ॥१२॥ कोकिंबोली जेमस गंधी ॥ हो  
 यलुशी या देहे सुगंधी ॥ मासेनी चरे योजन गंधी ॥ विरल होति षटपदा ॥  
 १३॥ आंगसंगतालीया मासा ॥ कुमारिमावोन अंगेलुशा ॥ तुंते वरील माहा  
 राजा ॥ चक्रवर्तिनी धारें ॥१४॥ निबड विहारे लोपला दिवस ॥ आंगिउ देला  
 दिवसु वास ॥ म्हण हा परम सिद्ध पुरुष ॥ ईश्वर चिदुसरा ॥१५॥ मौन्य आव  
 लंबुनि वदना ॥ लाउनि आशं के मावसना ॥ आनुसर लाकृषि वचना ॥



मनोभावे ते वाची ॥ १६ ॥ पूर्णकरो निमनोरथ ॥ निधता जाह्ना रातिस्त ॥  
आमोद्य विर्य बचादित्ये ॥ ते ये प्रगटे ते वाचि ॥ १७ ॥ षडगुण ऐश्वर्य संपन्न ॥  
जन्म पावलाच्या सभग वान ॥ जो कां विमुजना रायण ॥ किये वान न विरं  
ची ॥ १८ ॥ आभा च लोचन महेश सना ॥ पुत्राण सरितिरना सना ॥ उपज  
तयुचा हताशन ॥ दाहा कृत्वै पै जैसा ॥ १९ ॥ ते सा उपजत प्रौढ शानि ॥ नमस्का  
र नि आदरे जनि ॥ आज्ञा मागे कर जो दुनि ॥ तपश्चर्या जावया ॥ २० ॥ मा  
ता बोले श्रेष्ठ शरित ॥ पुरलें नाहि दर्शन आर्त्त ॥ पुत्र लुणेश्वर तां त्वरीत ॥  
मेढिता ल्हा च म्यां देणें ॥ २१ ॥ ऐसें सय सांगो निवेगें ॥ व्यास गेला योग मा  
गें ॥ कुमारित्व पावोनि आंगें ॥ येरीढेलि स्वस्थानि ॥ २२ ॥ यमुना दिपी जा  
लें जनन ॥ याला गिना में द्वै पायन ॥ वेदार्थ प्रकाश लुणो न ॥ वेद व्यास  
बोलिजे ॥ २३ ॥ मारथ लक्ष्मण पंचम वेद ॥ सर्वाथ सार करुनि विषद ॥ शि  
ष्य पुत्रा सिंहेला बोध ॥ द्वै पायनें सर्वज्ञें ॥ २४ ॥ सुमंत जैसामी निपे लती



रा॥ गगनगंगानिसंजयचतुरा॥ पांचवीया आसुमुसय॥ तानवेकेमुकते  
 २५॥ चौरवान्वयेविषाचनदि॥ श्वंडलि विचित्रविर्यसंधि॥ जेणेंसामर्थे  
 जचसमुद्धि॥ बाह्यतिवेलिप्रतापे॥ २६॥ विष्णुपर्वतापासुनिउदित॥ गु  
 णसमुद्रालुजपर्यंत॥ प्रवाहपावेतोनिश्रित॥ धर्मव्यासचरणचा॥ २७  
 ऐसियापरिव्यासोसति॥ तुजमीपरिसविलीनपति॥ वंशावतारजन्म  
 लेक्षित॥ तेहिंआतांआचधारि॥ २८॥ आदिब्रथापर्वप्रारथि॥ मुत्तेश्वरजा  
 वधूतमूर्ति॥ तत्प्रसादेश्रोतयाप्रति॥ कविचिंकरजानुवादे॥ २९॥ ॥  
 इति श्रीप्रारथ्यादिपर्वणि॥ व्यासोत्पत्तिकथनं नाम ॥ त्रयोदशोऽध्यायः  
 ॥ प्रसंग ॥ १३॥ ॥ संपूर्ण ॥ इति श्रीआदिपर्वभारते॥ व्यासोत्पत्ति  
 कथनं नाम ॥ त्रयोदशोऽध्यायस्तथा॥ आ॥ १३॥ नोवी॥ १३०॥

॥ नी



श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीकायाय नमः ॥ परीक्षतकुम  
 राराजनंदना ॥ जन्मेजयगुणनिधाना ॥ बौशावतारनीरोपणा ॥  
 ऐक्यसांगेन साक्षेपे ॥ १ ॥ तीनसप्तकनेत्रांधरणी ॥ नीक्षेत्रीकेलीआ  
 पुल्याबाणी ॥ भागविरामअनुवानी ॥ महेंद्रपर्वतीवैसल्ला ॥ २ ॥ शो  
 मसुयदिराजेवो ॥ संततीवीणपडिलेबोस ॥ तेवेळिं ब्रह्मरूपी  
 राजांगनीप्रार्थिता ॥ ३ ॥ सांघुनिउभयतांकामबुद्धि ॥ केवळ  
 संतानहेतुबुद्धि ॥ वीर्यदानमागोनीवृद्धी ॥ राजवंशवा  
 दवीले ॥ ४ ॥ ब्रह्मबीजेब्रह्मक्षेत्री ॥ जन्मलेतीतिंसर्वत्रिधर  
 त्री ॥ अन्नमनीअतीपवीत्री ॥ वसलीकेलीवीवेके ॥ ५ ॥ ब्रह्म  
 पतीवृत्तायेधम ॥ जगांवाढवीलेनीशोम ॥ इष्टिफळेय  
 इनधुम ॥ स्वर्गमिदुनीआणीती ॥ ६ ॥ गायआणीब्राह्मणसाधु



आदरेपावलेपरमानंदु॥ न्यायेपाळणेप्रजारेवेदु॥ जगावा  
 हेरदवडित्ता॥७॥ याचरिसदिसदान्तवदेह॥ अबळजाळे  
 असाक्षत॥ नीहिस्वर्गाणीपाताळमय॥ आटेपीलेनिजव  
 ले॥ ८॥ परास्त्रीपरद्रव्यहिसना॥ ब्राह्मणछळणउळणाव  
 लेंपांमना॥ अभक्षभक्षआपेपमाना॥ अधमन्यारमांडि  
 ला॥ ९॥ जयेखरथलेसांडिलीबुद्धि॥ सांपडलेतेसुदलेव  
 दि॥ मानवलोकुलक्षनावधी॥ नीमुळेकेलाभक्षण॥ १०॥ रु  
 पेधरोनीयांककरा॥ नानावनीबहुतापस॥ छळितांपावोनी  
 परमत्रास॥ प्राणबहुतींयागिले॥ ११॥ दयाधर्मन्यायनीती  
 वीवेकनाहिंजाळाक्षीती॥ पापमारेसर्वजगती॥ आकांत  
 लिबहुसाल॥ १२॥ तेवेळिभुदेवब्राम्हण॥ ब्रह्मदेवासीगे

॥७॥

॥८॥

॥११॥



लेशरण ॥ पीडापरिसोनीचतुराननै ॥ नीतद्रवलादयान्न  
 ॥ १३ ॥ हरिहरमेळवोनीसंवादा ॥ आह्नाकरितसमस्तवीर  
 धां ॥ देवदेसान्नीयावधा ॥ वंशावतारधरावे ॥ १४ ॥ ह्मतीनी  
 तीदैसराक्षस ॥ तेनीद्यापारिन्तपक्कश ॥ पृथ्वीपडिउड  
 देश ॥ धेनुजैसीबडुव्याघ्री ॥ १५ ॥ नानायोनीतजन्मले ॥ ना  
 नारूपेधरांनीवहिले ॥ नानापरिवीश्वपीडिले ॥ तेनीयसिना  
 वधावे ॥ १६ ॥ ऐसेबोलतांचतुरानाथेन ॥ अवस्पृश्येसह  
 स्त्रनयन ॥ ओपुलालेनीजारेजाण ॥ अवतारधरिलेते  
 का ॥ १७ ॥ राजांमहणेचतुरेश्वरा ॥ व्याससीष्यासरसोदरा  
 श्रुतयादिसुराअसुरा ॥ उद्भवकैसाकौतुके ॥ १८ ॥ तेआधीं  
 करुनीकथन ॥ मगपुढारेनीरोपण ॥ देवदेसवंशावतारण  
 वीस्तारेसीवदावे ॥ १९ ॥ त्रस्तेसंतोषानीवत्का ॥ म्हणेपरि



आदि॥ स्त्रीमुनाथा॥ जे ऐकतां सर्वज्ञता॥ श्रोतिया आगीं अवतरले ॥ आ॥  
 ॥२०॥ आदिपुरुषान्वेना श्रीकमलि॥ ब्रह्मां जन्मला श्रुविचे  
 मुळि॥ तयाचोय संकल्पजालि॥ मानस्वपुत्रदश संख्या ॥२१॥  
 तोची जगाचोय उद्भव॥ करण जाले माधवोधवा॥ तो लिश्रव  
 णी बोधवरवा॥ होय ते सातुं सांग ॥२२॥ मरिची अत्री अंगीरा  
 श्रेव॥ पुछस्ती पुळ हकृतवरिब॥ श्रुगीं सातवां आणीव  
 रिब॥ दक्ष आणी नारद ॥२३॥ मरिचीची कस्पपमुनी॥ त  
 यासी स्त्रीया तेरा जणी॥ दक्षकृत्पाया कवण कवणी॥ नामें ऐ  
 कनपवय ॥२४॥ आदिती द्विती दनुकाळ॥ दयानामुनी सीक  
 येकानपाळ॥ क्रोधा प्रोधा वरिब वीमळ॥ वैनता कपीळा  
 आणी कंद ॥२५॥ अदितिचे द्वादशादिय॥ धाता मीत्र अय ॥२॥  
 माभा श्वत॥ मीत्रा वरुण मग आदिय॥ वीव श्वत आटवां



॥२६॥ पुष्पासवीता तंबावीष्णु ॥ जो परमात्मा जगतीष्णु  
 हे मुखकरोनी आमरगण ॥ आदितेचे जाणावे ॥२७॥ द्विती  
 पासवा देयदावरुण ॥ हिरण्यकक्षप प्रल्हाद सगुण ॥ वीरो  
 न्यनबळिया बाण ॥ शंकरगणी अग्रगणी ॥२८॥ हनुचे सुत  
 पंचसुत ॥ दानवराज माहासमर्थ ॥ अमरासहित आम  
 रनाथ ॥ तृणप्राये ज्या दबि ॥२९॥ प्रथम वी प्रचीती नामा ॥ शं  
 वरनमुची तय पुलोमा ॥ वीतापो वृषपवजिरी लोमा ॥ केरी  
 दुजय वीरुपाक्ष ॥३०॥ हे मुखकरोनी आसंख्यात ॥ नामे सां  
 गतां असंख्यात ॥ असो हदानवबळो नात ॥ हनुपुत्र जाणावे  
 ॥३१॥ काळ्ये काळकेयवूस ॥ देयदानव परि सगुण ॥ वीनि  
 क्रोध क्रोधी शक्र ॥ हे मुखयेक आसंख्ये ॥३२॥ चक्षुरबळि  
 वीर्यवंत नामा ॥ माहासुंदरादिनुषसत्तमा ॥ देसवीरो वका



आदि० ॥ अत्रतीमा ॥ दयानागायप्रसवीली ॥ ३३ ॥ सीकंयकेनेपंच ॥ आ ॥  
 कमर ॥ राहुसुचीद्रहनार ॥ चंद्रवीर्दनमाहात्म्य ॥ वेरिचं ॥ १४ ॥  
 इसुयाचि ॥ ३४ ॥ मुनीचेमोन्यसोळाजण ॥ श्रेष्ठगंधर्वज्याअ  
 भीधान ॥ यांच्यीनामंकोणकोण ॥ तेहिऐकेऐकआतां ॥ ३५ ॥  
 भीमसेनउग्रसेनसंपूर्ण ॥ करुणागोपतीधतराबजाण ॥ सु  
 यचियायसिरवप्रवीणा ॥ येकतंहवणत्रिसुत ॥ ३६ ॥ भीमचीच  
 रजेसोळाथशाळिश्रीलि ॥ प्रदेन ॥ ८ ॥ युक्कळिनारदजव  
 ला ॥ असेगंधर्वराजेसोळा ॥ मुनीमोन्यजाणवे ॥ ३७ ॥ क  
 णक्रोधववशरोद्रकम ॥ आरिमदनेकुरुसत्तमा ॥ ह्मरु  
 पहरप्रतीमा ॥ क्रोधादेवीप्रसवली ॥ ३८ ॥ वरिबेचेदेवगं  
 धवी ॥ बीद्यावरिबमाहाअपुवी ॥ जयानेसंगीतऐकतांस ॥ ३९ ॥  
 वी ॥ तांउवय्यअवतरे ॥ ४० ॥ सीद्विषण्वि ॥ इहेंदुसरा ॥ पुर्ण



युमाहाचतुर॥ ब्रह्मचारिरतुतुकारवर॥ सुपणनिमासांतवां  
 ॥ ११ ॥ वीश्वीवसुभानुसुचंद्र॥ हेदा॥ हा हि विद्येन्येसमुद्रावरि  
 बेयनपनरेंद्र॥ देवगंधर्वमुखले॥ ४१ ॥ वेनतेन्येअरुणगरुड  
 हेतोप्रसीद्धत्रीजगींसद॥ येकसारथीसुयजिउ॥ येकबहनवी  
 ष्यन्ये॥ ४२ ॥ आवंबीषभीश्रकेरी॥ वीद्युतपुर्णलावणपरासी  
 अलुलाआनंद्यावरुणांजेसी॥ अक्षतादिनजननामे॥ ४३ ॥  
 रंभामनोरमाअसीता॥ सुबाहुसुभुजाआणीसुसेता॥ सुश्री  
 यआतीबाहुनपनाथा॥ हहाहुहुतुंबरहे॥ ४४ ॥ पवीत्रआ  
 स्पर्शरगणोन्येवंद॥ रुपवीद्येन्येअतीप्रसीद्ध॥  
 सर्वसुरवाद॥ यान्येयोगेबोलीजेती॥ ४५ ॥ आमलगार्ह  
 आणीब्राम्हण॥ पुणपगंधर्वअस्परगण॥ हाकपीलेन्यावी  
 स्तारजाण॥ स्वर्गभुषणस्वर्गस्ति॥ ४६ ॥ शेषआनंतवासु



आदि॥ गिपुलक॥ तैदककानयाककेठिक॥ हेमुरव्यकरोनीसहस्र ॥ अ॥  
 येक॥ काद्रव्यकडुचे॥ ४५॥ देसदानवकालकेय॥ कोधयअ ॥ १४॥  
 गोदनायुराय॥ याचाककगुरुसुकम्पाय॥ मृगुनंदनप्रता  
 यो॥ ४६॥ तबवरित्रीशुडिमकी॥ सुत्रपुत्रचोचेदेख॥ वीद्या  
 वीशारदजैसेआकी॥ तपोतेजेतपुष्पी॥ ४७॥ त्रयोदशस्त्रीयां  
 चीसंपत्ती॥ सांगितलियांऐसीयेरिती॥ कारणकीश्रबिची  
 येआती॥ ग्रंथकलेबोलती॥ ४८॥ आणीकेंनीरोपण॥ देववीय  
 पासोनीगहन जन्मलेयेकादशानंदन॥ तेअकरारूद्रबोली  
 जेती॥ ४९॥ मृगव्याधशंवनैरुतीजाण॥ आजयेकपात  
 अहिबीघ्न॥ पनाकोइश्वरकपोलिगहन॥ भवस्वप्न ॥ ५०॥  
 अकराहे॥ ५१॥ ब्रह्मयान्वेदशानंदन॥ यांतमरिचीश्रेवजा  
 ण कस्पपतयाचाआपण॥ वीश्ववीस्तारकस्पपी॥ ५२॥



आणी कउरले नवकुमर ॥ तथा पासोनी जे वोस्तार ॥ तोहि सां  
 गेन अती सादर ॥ श्रवण केलें पाहिजे ॥ १५ ॥ आनी रुषीची आ  
 संख्यात ॥ वेदवीद्युषशांत दात ॥ योगीसीद्ध जाचे बुद्ध ॥ मु  
 ख्यती ये सामाजि ॥ १६ ॥ (मुर्तीमि तदेव त्रय ॥ अनुसयात्मज  
 श्रेव वर्य ॥ चंद्रवसिदता त्रय ॥ वीधीशीती कंठश्रीपती ॥  
 ॥ १७ ॥ आंगीराची वीर्यसंपती ॥ ब्रह्मस्पती औ तसु सुमती  
 यामाजि श्रेव वाचस्पती ॥ उपाध्या अमरान्या ॥ १८ ॥ पौलस्ती  
 ब्रह्मयाचानंदन ॥ वीश्वश्रवातं पों सुत तपोधन ॥ वेदघोष  
 वीर्यवीण ॥ बींदुकन्या जन्मालि ॥ १९ ॥ वीश्वश्रवाया तो मा  
 हाराजा ॥ वरियाजा व्यादो न्हो भाजा ॥ ब्राह्मणी भारद्यात्म  
 जा ॥ दुर्जिराक्षसी कैकसी ॥ २० ॥ देववती नीचानी देपि ॥ कु



(आदि) वरजन्मलादेवपुरुष॥ जोयक्षराक्षसगुह्यकेश॥ परम ॥१॥  
 नीत्रशीवाचा॥ ६१॥ सुमाक्षिराक्षसाचीकुमरि॥ केकयातीची ॥१२॥  
 नीशान्वरि॥ राक्षसजन्मलेतीचेउदरि॥ तीचेपुत्रयेकक  
 न्या॥ ६२॥ रावणआणीकुंभकर्ण॥ तीजापवीत्रवीभोषण  
 नी (जीचीयेकलेहंरांमायेण॥ रचलेतेजाणसुपनिखा॥ ६३॥  
 येवंराक्षेसयक्षकीन्तर॥ उगततामसहरिकींकर॥ पोल  
 स्तीरुषीचावास्तार॥ संकुचितसांगितला॥ ६४॥ शाल  
 भसीहेंव्याघ्रपुरुष॥ इतिमृगादिरुक्षककृषि॥ पुलहा  
 पासोनीहेआशोष॥ जन्मपावलेजाणीजे॥ ६५॥ क्रतुचक्र  
 तुंसमान॥ पंतगसहचंचरिदेहीपमान॥ जेसयवतीपराये ॥१॥  
 ण॥ आसंख्यपुत्रनीपजले॥ ६६॥ आग्नीबोमादिआश्वमेधां



ल॥ सप्तलोकं स्तमुतीमंत॥ ते कृतनामा रुषी च सुत॥ संवे  
 तं जाण नृप वय॥ ६७॥ मृगवीस्तारं अन्यययोगे॥ चवनओ  
 औरबरुची आंगे॥ सोन्या जमदाग्नरी रेणुका संगे पुत्रयौ धे  
 प्रसवाछि॥ ६८॥ सांतप्रसीद्धभागविराम॥ जोक्षेत्रीयांत कमा  
 हाभीम॥ जयाचें संकटि स्मरतां नाम॥ भवहोतीं आरीबें  
 ॥ ६९॥ आणी कफगुची संतती॥ कवीशुक्रधर्ममुती॥ और  
 वालिनेणो कीती॥ शतसहस्रवीस्तार॥ ७०॥ वसीवराक्षी  
 पराशर॥ व्यासदेवो शुक्रयोगेंद्र॥ वसीव श्रेयान्वयें सुयेंद्र  
 नी दुर्लोकतीहिं लोकी॥ ७१॥ शश्वसीद्धांतगंती श्रेयधर्ममुती  
 इतीहाससहिता पुराणपंक्ती॥ व्यासप्रज्ञेय व्यासजगती॥ वीस्ता  
 रितीमहिमाने॥ ७२॥ परमेविचा दक्षणां गुबिं॥ दक्षजन्मलावरी



आदि • वृष्टि • माययाचोसौदर्यपुवि • वामांगुविनीजेली ॥ ७ ॥ आ •  
 धरितकतीचेकशी ॥ कन्याजिन्मलिखावणपुरासी ॥ शरीससा  
 देरसी ॥ सप्तवीषतीवोपीलीया ॥ ७ ॥ अश्वीनीपासुनीरेवली  
 रिं ॥ नक्षत्रयोगिनीअलीसुंदरिं ॥ प्रकाशामागगनोदरिं ॥ क  
 पेनामंत्रसीद्ध ॥ ७ ॥ त्रयोदशदिधल्याकस्पपाते ॥ ज्याकांम  
 गांक्थील्यातुते ॥ दाहिनीवेदिल्याधमति ॥ धर्मवध्वीज्याद्वा  
 रा ॥ ७ ॥ कीर्तिलिहमीधलीमेधा ॥ पूबिश्रधाक्रीयासमुद्र ॥  
 बुद्धिलजामतीहेहोरदा ॥ कृपापयनीच्याअवधारी ॥ ७ ॥  
 धर्मपासुनजेजेगुण ॥ वीस्तारलीतयापासुन ॥ ऐसेंजाणती  
 वीचक्षण ॥ तुजसारिखेनरवया ॥ ७ ॥ देवरुपीअतीशरी  
 रोमणी ॥ नारदब्रह्मजदषस्वानी ॥ वीवेकवेराग्याचीखाणी ॥

आ •

१४

६



ब्रह्मनीबेकुवगुरु॥७॥ सत्यासमागप्रवर्तक॥ जीतेन्द्रिय  
 मदनान्तक॥ जयान्वालाहोनीवरदहस्तक॥ व्यासवजाचा  
 बोळका॥८॥ आणीकऐकेंराजनृपती॥ पीतामहतनयोप्र  
 जापती॥ तयाचेपुत्रअबुमुती॥ आठहिवसुज्जानाव॥९॥  
 आपधरधवसोम॥ आनळअनीळप्रत्युषपरम॥ प्रभास  
 आठवाअतीउत्तम॥ आठहिनामेआटांची॥१०॥ धराच्याजे  
 वपुत्रद्रवीण॥ धवाचाकाठमाहाद्वारुण॥ सोमाचातोसु  
 वचजिण॥ पीतयातुल्यतेजसी॥११॥ अग्नीचाकुमरश  
 डानन॥ कार्त्तिकिसुब्रामहण्य॥ अनळिचामाहाजयमन॥ जो  
 कांजीकेचपळते॥१२॥ प्रत्युषाचादेवळरुषी॥ प्रभासमा  
 गुणैकरासी॥ ब्रह्मस्पतीभागिनीचेकुरी॥ विश्वकर्मजिन्मल॥



आदि ॥ ८५ ॥ मंत्रशास्त्रे गंत ह्युषणे ॥ देवलोकां दिव्ययाने ॥ मन इच्छी ॥ आ ॥  
 वीचरे तो वीमाने ॥ हे हस्तक वा तयाची ॥ ८६ ॥ पुरे हुं गंग उपर्व  
 त ॥ गेणो कोण ॥ सी ली वीद्ये ने आसं रघो त ॥ मान वली ॥ ११ ॥  
 वसु लोको ॥ ८७ ॥ पुढ ती ब्रह्म देवाचे देहि ॥ दक्षिण स्तन भेडु  
 नी पाहि ॥ धर्म जि नमळा नर वीगृहि ॥ अल्ला दकारि भुताते  
 ॥ ८८ ॥ धर्म चि मोघे घर कुमार ॥ जे सर्व भुत मनो हर ॥ शाम  
 काम ठार पे हे चतुर ॥ शक्ती त्रये सी आधारि ॥ ८९ ॥ रती काम  
 देवाची भाय ॥ प्राप्ती शामाची जाया ॥ न दिहृषंगि नो हे जया  
 सुजाणा च्या जाणीजे ॥ ९० ॥ तव विसवतयाची भाय ॥ प्राप्ती  
 शंभोची जाया ॥ बउवारुपी जीची काया ॥ (सुर्य वीर्य कुम)  
 र द्रया ॥ अश्वीनो देव घर सवली ॥ ९१ ॥ आणी ब्रह्मयांचे नं ॥ १७ ॥



दन॥ धाता वीधाता दोषे जण॥ साची स्वासी गुणनी धांन॥ ८  
 (क्षुना) मे सुपवीत्रा॥ ९॥ तीचा मानस पुत्र परम॥ व्यामच्या रितु  
 रंगम॥ (उच्चैश्च वा) अनाम॥ तथा लागीं बोलीं जि॥ १०॥ शुक्रदेवा  
 वरुणपत्नी॥ तीची ये पवीत्रगभस्विनी॥ बाळपुत्र सुरनंदीनी  
 कन्यायेकी उपजालि॥ ११॥ प्रजाआन कामने करुन॥ परस्परें  
 परिरक्षणें॥ करिता भुतवीनाशन॥ अधर्म तें संधी जन्म ला  
 १२॥ तथा अधर्मची भाया॥ नैरुतीना मागनीं माहाराया॥ नै  
 रुतराक्षरसजिना कया॥ जन्म भुमी तें जाण॥ १३॥ धोरपापकरी  
 नीरत॥ मर्या आणी माहामृत्यु॥ तीचे अधर्मचि संत॥ भुतांत  
 कडुरात्म॥ १४॥ तथा सीनारि पुत्र भाया॥ भुत मरु बिन्या वीक्ष  
 या॥ देवांचुनी कवया॥ व्यापार काहिं अस॥ १५॥ शानी भाषी आ  
 णी काकी॥ धृतराष्ट्र पांचवी शुकी॥ ताम्रदेवी पासोनी लेकी



पंचकन्याप्रसीद्धा ॥ १९ ॥ काकोपासोनीकाकूजनन ॥ रानी  
 पासोनीजन्मलेसेन ॥ माषीपासोनीनानावीक्ष ॥ ग्रथअनेक  
 जन्मले ॥ २० ॥ धतराष्ट्रीपासुनीदेख ॥ हंससकळचक्रवाक ॥  
 शुकीपासुनीजालेसुक ॥ नीळश्वेतबहु रंगी ॥ १ ॥ आणीकऐकें  
 कुरमुषण ॥ नृगिनृगमहाहरिसगुणा ॥ सुरभीसेनामद्रमाना ॥  
 आणीमातांगीसाडुकी ॥ २ ॥ नृगिपासोनीमृगअपार ॥ मृगमदे  
 येरुक्षसुक ॥ अश्वरत्नअतीसुंदर ॥ आणीधान्तरहरिच्ये ॥ ३ ॥  
 मद्राणीचेपासोनीजाण ॥ ऐरावतऐरावण ॥ जोकांदेवेंद्र  
 ज्येवहन ॥ स्वर्गभूषणस्वर्गस्थि ॥ ४ ॥ मातांगीचेमातागबहुत  
 अखदिगजामुरवेसमर्थ ॥ जोहिंदेघुनियांदंत ॥ बळभुगेळ  
 थरीलासे ॥ ५ ॥ ताचीऐरावतपुंडरीक ॥ वामनकुमदआजिनदे  
 ख ॥ सवीभोमसुघर्ताक ॥ पुष्पदंतआठवा ॥ ६ ॥ शार्दुलिपासु



नीअतीप्रबळ॥ व्याघ्रशीकृआणींशाडि॥ शरभपक्षीमा  
हावीशाळ॥ गंतुभैरवप्रसवळे॥ ७॥ सेळियामेदियासैसी  
खर॥ श्वानमांजरकुर्कुटसुकर॥ आणीपशुहिअपार॥ श्वे  
तजिाणप्रसवलि॥ ८॥ सुरभोज॥ सवळियेनुरवीलुगे॥ व  
डुवणविषमळंगुळधरे॥ अठराध्यान्याचेंसंभार॥ श्रीधवी  
पासोनोजालेते॥ ९॥ ससस्ययंभदरादिदळ॥ तेल्लगभीमिख्य  
लीळ॥ ऐसीयाध्यान्याचासुकाळ॥ वषभकरितीभुलोकी॥ १०॥ ये  
वंगोधुर्मआणीतडुळ॥ राळेसजगुरेयावनळ॥ लुषध्यान्पसहि  
तप्रबळ॥ सप्तधान्येआंखेंडे॥ ११॥ चणेमसुरामुगउडिद॥ ला  
कवाटाणेनुरिप्रसीद्ध॥ वातुचवळिकुळपोवीषद॥ दशादिद  
ळजाणावे॥ १२॥ कसंबअतीससीर्षपपरिस॥ नारेळकरंज  
मधुरवसरवस॥ याअबतेलाडुनिवीनाप॥ नीळऐसेजाणावे



आदि०

नामाम्नीअनेक

आ०

१४

॥ १३ ॥ आणी आनेक देरी आनेक कवण ॥ अनेक धान्यें ॥  
आध्रसीद्ध अनेक मने ॥ उबगवाटे लश्रोतीयां ॥ १४ ॥ असोहे  
धर्मरूप वषणे ॥ शरिरें कबवोनीनीलेभि ॥ धान्यें जगाची  
केले सुलभे ॥ हावीस्तार रभीचा ॥ १५ ॥ आनळ नामें शु केशु  
त्री ॥ तीपासाव धराक्षेत्री ॥ अठराभार फुकिंपत्री ॥ वनस्पती ज  
न्मल्या ॥ १६ ॥ मांदाय पायति कुसनातन ॥ कल्पवृक्ष हरिकी  
र्तन ॥ अंबनितुळक पीथ्य गहन ॥ वठ आश्वथ वील्यादि ॥ १७ ॥  
आरुणभाया जाणसेनी ॥ तोचे पवीत्र गर्भ स्थानी ॥ बबिब  
पुत्र जन्मले दोही ॥ संपाती आणी जटायु ॥ १८ ॥ आदिकरुनी  
रुपी देव ॥ सर्व मुलाचा पवीत्र प्रसव ॥ तुज प्रतीनी वेदिले  
सर्व ॥ व्यास वदळारिती ॥ १९ ॥ आतां देव देय वंश ॥  
चेरुनि अवतरे लेने रेषा ॥ तो वंश वतार केसा ॥ श्रवण



केले पाहिजे ॥ २० ॥ पुर्वी वी प्रज्जीतनामा ॥ दानवराज नृपसत्तमा  
 तो नरलोकी पावला जन्मा ॥ जरास दयानावे ॥ २१ ॥ हीरण्यकस्य  
 व आसुरेश्वर ॥ जो को द्वितीयावडिलकुमर ॥ तो द्वापारिंधरणी  
 थर ॥ सुसुपाळनामे वोळखे ॥ २२ ॥ हीरणाक्षतयाचा बंधु ॥ यज्ञ  
 वराह जयाची वधु ॥ केळी तो द्वापारिंप्रसीद्ध ॥ दंतवक्रजाणा  
 वा ॥ २३ ॥ प्रल्हाद बंधु जो प्ये सबळ ॥ सद्गुहादनुल्हादसीबीबा  
 रकळ ॥ ते मुल्लोकी नरपाळ ॥ अनुक्रमेची वोळखे ॥ २४ ॥ शोण्ड  
 सराहब केतु ॥ दम आणीच वध ॥ भगवंतु ॥ जो जगपती माहा  
 समर्थ ॥ रणवेवारिकोरवा ॥ २५ ॥ प्रल्हादसीष्पनग्नजीता ॥ वीर्यो  
 दोहि आधमनीरता ॥ तो सुबळनामा मेदिनीनाथा ॥ गंधारग  
 जजन्मला ॥ २६ ॥ देवराग्यो धर्मनीरतुनी ॥ प्रजाहोती लजेसी



आदि यागुणी ॥ पुत्रदुरात्मा जन्मलारा कनि ॥ आगीगांधारिनरवया ॥ आ ॥  
 ॥ २५ ॥ आयासीरा अश्वरीरा अयशंक ॥ गंगामुधवियविन ॥ १६ ॥  
 येक ॥ हेपांचदानवनपपंचक ॥ केकैरोजिजन्मले ॥ २६ ॥ केतु  
 मानदानबलि ॥ आमीतो जा श्रीध्वीतुलि ॥ वषपवपिरि सीबं  
 रामुलि ॥ तोदीयप्रि ननरेंद्र ॥ २७ ॥ काळाने मोप्रळंबन ॥ को  
 सन्याणुरदोचे जण ॥ वीरदैय अतोदारुण ॥ वोदु मळ कजा  
 णावो ॥ २८ ॥ रुक्माये कल्पये होरण्ण धन्वा ॥ कोसीश्वरज  
 यद्रथशुरिश्रवा ॥ कुरराक्षे सनरपाथिवां ॥ जाछेरजिये  
 लोकी ॥ २९ ॥ वरिबयगंधर्वश्रेव ॥ तोधंतराबूनरवरिब ॥  
 नागायुतबलिबलिब ॥ कुरुश्रेव कुरुश्रेव ॥ ३० ॥ कजिपु  
 षाचा पुणवितार ॥ तोदुयो धनकौरवेश्वर ॥ त्रैलोक्या  
 मूदमळर ॥ येकत्रकरोनीचडियैछा ॥ ३१ ॥ धर्मद्रोहि वीण



द्रोहि॥ मनीकोपीदुराग्रहि॥ जयाचा काळहेसर्वमहि॥ भा  
रतीतपेजाति॥ ३४॥ दुःश्यासनादिजतीकर्कष॥ रातभरि  
षंधुसैख्यावीषेश॥ तपोउस्तब्रह्मराक्षेस॥ मनुष्यदेहिअ  
वतरखे॥ ३५॥ वसुवीर्यक्षेत्री॥

॥ ३६॥ द्रोणाचार्यब्रह्मस्वती॥ राजगुरुंरुज  
नमछाक्षीती॥ भुभारउतरावयाक्षीतींचेअतीसाहयजा  
ळाकोरवा॥ ३७॥ रुद्रगणरुद्रोषंदेहधारि॥ कृपाचार्यअ  
मरशारिरी॥ गोतमवीर्यकुमारकुमारि॥ कृपाकृपीद्रोणमाय  
३८॥ शीवहृदईचीक्रोधप्रतीमा॥ तेवपत्नीसआलीनरोद्र  
तमा॥ तोनरलोकांअश्वस्वामा॥ सुरनगणीसुरते॥ ३९॥  
सौर्यवीर्यसूर्यकीर्ण॥ कोतीजठरिंपावळाजनन॥ कुमारिदे



(आदि

(आ०

१४

शेतजालासणोन॥ काननीबोलीजे॥ ४०॥ रणचत्वारिंपा  
दाबधुळि॥ वीमलीचचीशुक्रुयाभाळि॥ जयचिनीबळपांउव  
बळि॥ आलक्षकळेकौरवी॥ ४१॥ एवंमागधचेदुकोरव॥ आ  
णीप्रिथ्वीचेबहुपायी॥ यक्षराक्षसदैत्यदानव॥ अवतरलेहे  
जाणीजे॥ ४२॥ आतांपांउवपक्षीजाण॥ देवचीअवतरले  
आपण॥ तेहिरेककोणकोण॥ वेशकवणकवणाचे॥ ४३॥  
येमवायुपाकशाशान॥ अश्वीनीदेवदाचेजण॥ यान्चेधर्म  
मीमाज्जुनि॥ नकुळसहदेवहेपांच॥ ४४॥ स्वकीयपाषस्य  
कीयेरत॥ देउनिस्वयेचीजन्मलेतेथें॥ आकाशीपांचआ  
दिय॥ प्रतापतेलेतेजश्वी॥ ४५॥ दुवसिमंत्रमुरवांनळे॥  
फुकोनीपाजालेतेजाळे॥ मंत्रवीयेन्निहसुढाळे॥ कुरुदेसी

११



कुरुकुलि ॥ ४६ ॥ कोतीमाद्रिजठरपात्री ॥ उजळतांनेजेभ  
 रलिधात्री ॥ पंतगप्रायकोरवक्षेत्री ॥ भस्मजालेसपक्ष  
 ॥ ४७ ॥ पांचहिदिवदिभंवाळ ॥ हातोंधरुनीवैकुंठपाळ ॥ जं  
 लाउमंउपीगंधळ ॥ खेळिन्नलसंतोषे ॥ ४८ ॥ शंकरपा  
 वतीउभयासीमीळणी ॥ जन्मलिद्रौपदियाइनसेनी ॥ ध्रु  
 वद्युम्नप्रतापतरणी ॥ अग्नीचाअंशजाणावा ॥ ४९ ॥ प्र  
 तीवंध्यादिपांचोजन ॥ पांचाळिचेपांचनंदन ॥ तेहेवैश्वदे  
 वगण ॥ निधेरिसीजाणपां ॥ ५० ॥ सुवचनिमिचंद्रकुमार ॥  
 लोअभीमान्यमाहावीर ॥ सुभद्रातनयोवंशधर ॥ परि  
 क्षीतोपीताजाणसी ॥ ५१ ॥ सीधवलीमुतीबिंता ॥ कोतीमा



(आदि०)

द्रीजाणतवता॥ धर्ममूर्तिवीदुररक्षीता॥ तो धर्मवितार  
वोळखे॥ २२॥ सायकीआणीसयसंध॥ कृतवर्मावीरावद्रौ  
पंद॥ पाचहिमरुज्जणप्रसीद्ध॥ मनुष्यलोकीअवतरे॥ २३॥ ध  
रुनीभीष्मावधाचादेव॥ स्त्रीपावलिपुरुषवेष॥ तेजाण  
जातोचाराक्षस॥ द्रौपदपुत्रसीरवेडि॥ २४॥ देवादिदेवस  
नातन॥ जोभायातीतशुध्यचेतन्य॥ तोआदिपरमात्मान  
रायेण॥ श्रीकृष्णरुपेंअवतरला॥ २५॥ कृतहितभोक्ता  
गोप्ता॥ सर्वसिबत्रजयाचीसता॥ साकारलादेवकार्या  
थ॥ यादेवकुळीकुळिणी॥ २६॥ पांउवयादेवलोढाकुहा  
डि॥ धरुनिस्वसतांशक्तीप्रोढी॥ कौरवअसुरतरुन्यात्रो  
डिपेडि॥ नीमूळकेल्याभुतकिं॥ २७॥ आनंतशेषशंकर॥

(आ०)

१४

१२



ण॥ तोबलिसंमरेवतीरमण॥ हळायुध्यप्रलेबद्ध॥ आ  
 च्युतगजप्रतापी॥ ६८॥ रमाभगवतीरुक्मिणी॥ सत्यमा  
 मादेवीधरणी॥ अबमासीद्धि॥ ऐश्वर्यरेवाणी॥ अबनाये  
 कासगुणते॥ ६९॥ बडुकाळतपश्चयपिरम॥ करोनीआ  
 प्सराइछीतीकाम॥ वीणुसंगेसुरतआराम॥ श्रृंगार  
 भोगणे॥ ७०॥ सागोपीकमुणवेल्हाळि॥ लावणपलतीका  
 कुचमंडळि॥ तमाळनीळतरुवनमाळि॥ शोउषसहस्रीवे  
 वीळा॥ ७१॥ सनकुमारतोप्रद्युम्न॥ गदगावसनकसन  
 तन॥ येकवचनेअवयेजन॥ देवतीलुकेयादव॥ ७२॥ रुषी  
 देसदानव॥ यक्षचारणगणगंधर्व॥ नागपक्षीपशुप्रभ  
 व॥ नीवेदिलालुजप्रती॥ ७३॥ पोडेनेबडुवीमळेमना॥ ऐ



॥आदि॥

संघ पीले करुनंदन ॥ यान्नेनी श्रवणं के ली म लवन ॥ दहन  
होय क्षणमात्रे ॥ ६ ॥ जे जे कामना जाये मुखे ॥ धर्मिषे  
थवा मोक्ष ॥ श्रवणे प्रीती तो होय प्रसद ॥ आंमृत जै से आ  
म हें ते ॥ ६ ॥ आंदि कवी आदि गुरु ॥ वीश्वलिखा वीश्वंभर  
भक्तों रांकी मुक्ते श्वर ॥ वा पुष्पी आ चैति ॥ ६ ॥ तोची कवी  
कोंकर श्रोतीया ॥ वीन वी हस्त जो उनीया ॥ कथा सु पंथीचा  
लावया ॥ सांगा तीया मज होये ॥ १६ ॥ इति श्री भारत आ  
दि पर्वणी ॥ वंशावतार नीरो पोणी ॥ राजा रां तो चोनी श्रवणी  
पुढां प्रस्तुत द्वितु ॥ आध्याय ॥ १४ ॥ बोधी ॥ १५ ॥ ॥ ५५ ॥

॥आ

॥१४॥

॥१३॥





श्रीगणेशाय नमः॥ श्रीव्यासदेव अनुग्रहिता॥ वैशंपायनचातुर्थ  
 भरिता॥ आमन्यापुर्वजांसमस्तां॥ पारथम्येति कीर्तनीया॥ १॥  
 सांगेकयासर्वोस्तर॥ पुरुषवंशीबंधर॥ येरांकीतेगुणसागर॥ को  
 णलेमातेपरिसांवी॥ २॥ कुरुक्षेत्रं कुरुमुक्तिचामेरु॥ प्रभकरिराजेश्व  
 र॥ वक्तात्मणे ऐकसादर॥ महावसुगंधराद्व॥ ३॥ कुरुवंशीप्र  
 ख्यातकीर्ती॥ दुष्टपतरजागुणे कुमुती॥ श्रेष्ठभुपावचक्रवती॥ वी  
 र्यशौर्यआगढा॥ ४॥ प्राचीप्रतीचीदक्षिणोत्तर॥ सर्वदेशपेत  
 लेसमग्र॥ अक्रमुनिमहिमद्र॥ जैसासुरेन्द्रभुलोकी॥ ५॥ वर्ण  
 भेदनाहिंजयासी॥ कुमारिरखंडस्त्रीजयासी॥ न्हेछमंडलेसी  
 धुमानसी॥ येकवर्णनरतेये॥ ६॥ अबदेशअभीधाने॥ उत्त  
 ममध्यमकनीचवर्ण॥ इहिवसतीदेषसंपुर्ण॥ मोक्षातोयेक



॥अदि॥

नरनाथ ॥७॥ येहि वेग किये कवणी ॥ सींधु मध्यगत सुगानी ॥  
मंडळे वसवी लों येवनी ॥ तेच स्यामी ततयाचे ॥ ८ ॥ जावीं जागी  
कीरंगी कर ॥ नारति जाणी मळवार ॥ कां कटे क कमरवर ॥ ज  
ळल कर मास मही ॥ ९ ॥ रुम राग मखुरा सन ॥ मुळतान हाव  
सान अक्खान ॥ उत्तिज कुतुर कपठान ॥ बदक शाम देश  
तो ॥ १० ॥ चोउ मुख व्याघ्र मुख ॥ सुकर मुखरा पभ मुख ॥ यान्न  
र मुखरा धेस मुख ॥ मानव आहार जिया तो ॥ ११ ॥ केश वसन  
रोम वसन ॥ कर्ण धारि कर्ण वसन ॥ पाद हिन आपाद हिन ॥ येक  
चरण भाळ ॥ १२ ॥ जळमान संवन मानसे ॥ दुरवर्ण वीक्राळ  
वेने ॥ अग्नी विरहित मदमांसे ॥ अती कक शो वां ठिन्न छि  
॥ १३ ॥ साहि देशी आहुली आशु ॥ संताने मीली पराक्रम घाल

॥आ॥

॥१॥

॥१॥



गोवधदेवब्राह्मणअवज्ञा॥ करितो तथा शुद्धदेउ ॥ १४ ॥  
 सवेदआवेददेनामंउठे ॥ द्विपुत्रद्विपचांगले ॥ वनेपवतिना  
 नारुछे ॥ येकीआज्ञान्यालती ॥ १५ ॥ नवरवेंउससद्विपाव  
 ति ससवणाणविक्षीती ॥ येषव्यापीलेजगती ॥ जेवीचैतन्य  
 सर्वत्र ॥ १६ ॥ देशवीदेशवदानेयेये ॥ सहजेसभापर्वति  
 बोछणेआसेसमयोचिन ॥ राजसुयज्ञत्रसंगे ॥ १७ ॥ याची  
 लागीअवसरा ॥ वीषालवगत्रुतवीहारा ॥ सांउनीजायेमा  
 धारा ॥ उन्मेषतुरंगम ॥ १८ ॥ असोदुश्पतराजानपती ॥ उभ  
 यलोकीज्याचीकीती ॥ भोगीतांकीयेकाती ॥ उपमाद्यावया  
 नसे ॥ १९ ॥ श्रीतीरचोल्याजितरनी ॥ रत्नमादुसारनमुषणी  
 रत्नहेमयमदिनी ॥ राजचुडामणीपाछिघ्रतापे ॥ २० ॥ जीवहि  
 सकळअधमकारि ॥ अथवावर्णशंकरकरि ॥ दुश्चितराज्या



आदि॥ त अन्याचारि॥ स्वर्णोहिपरिअसेना॥२१॥ धर्मनीती धर्मधन ॥१॥  
 सेउनि संतु बस बजिन॥ स्वर्कनीस कर्कजन॥ वीहिताचारिवर्त ॥१॥  
 तो॥२२॥ रोग दरिद्रकाबंधन॥ दुःख दुर्भीक्षिआकाळ मरण॥ स ॥१॥  
 पविश्वीकतस्करपुण॥ दुष्प्रीतराज्यातअसेना॥२३॥ लक्षुवंतज ॥१॥  
 ननगरि॥ नाहिच लगभेभीकारि॥ ब्राह्मणांनीरतरसदाचारि ॥१॥  
 आसतदंभेसांडिले॥२४॥ वीषयबीबेतकुठाछिमने॥ शरिरवेरा ॥१॥  
 ग्यसुचंदने॥ चर्चनीमीरवीशुद्धज्ञाने॥ तेशुद्धनवृत्ती॥२५॥ येथा ॥१॥  
 काळिप्रजन्यबोपीउदका॥ प्रीथ्वीपीकेध्यान्यमात्रीका॥ फेळिं ॥१॥  
 पुष्पीशोभतीलतीका॥ पुण्विपीकाउचंबळती॥२६॥ वीष्णुस ॥१॥  
 सत्तासमानबळ॥ प्रतापेंजेसासुयलेजाळ॥ धूरेतुल्यसहन ॥२॥  
 सीळ॥ अक्षोभजेसासागर॥२७॥ प्रीथ्वीपासांनिमद्रांचळ॥ उ ॥२॥  
 पउराकेऐसाप्रबळ॥ दूबदंउणीजेसाकाळ॥ चंद्रतुल्यउपका ॥२॥



स्य

री॥२॥ नीपुणवेदशास्त्रपुराणी॥ अरुदो जाणे सर्वविहि  
नी॥ ऐसा भुपाळ चुआमणी दुष्टी तराजा भुलोकी॥२१॥ सस  
सागराचे छोठ॥ धरामंडळिये कवाठ॥ ते सै सनेचे संधाठ  
चे पुनिवनाच्या छेला॥२२॥ वोंरिवाजी वारणरथपदांती  
संख्या करितां न करवे गणती॥ सेना वसने सर्वजि गती॥  
पाद्युरविली समर्थी॥२३॥ आने करास्त्रधराची बंदे॥ अने  
कवाच्यांना नाश दे॥ गर्जती तेणे वीचीत्रनांदे॥ नादाबले  
अपार॥२४॥ कनकरनेंनी वीळलि॥ गोपुरे गगनभेदित  
गेलि॥ तेथे वळ्यांनी पाडुठेलि॥ कामती बंदे आवनी॥  
॥२५॥ चंद्रमंडळिपी कलिधरणी॥ तेह्या श्वेतछत्राच्या उ  
भवणी॥ रत्नकळसाची याकिरणी॥ कवी गुरुदो हिलोप



॥ अंजादि ॥

देख ॥ ३४ ॥ क्षीरसागरिंतरंग उठती ॥ तैसी दिव्य च्यामरेंडा ॥ ॥ आ ॥  
बदेती ॥ वीरश्रीवीराजेनपती ॥ नक्षत्रीचंद्र आवगमे ॥ ३५ ॥ ॥ ११ ॥  
सेनेसहितसेनानाथ ॥ नगरगर्भीजातमीरवत ॥ देखो  
निनारिशातानुशत ॥ मारियागोपुरिं वळचल्या ॥ ३६ ॥ कन  
कुकुसमेकनकताठि ॥ आवलिधरुनकरसंपुठि ॥ अवलो  
कनिराजमुगटि ॥ पुष्पाजुखिवोपीती ॥ ३७ ॥ येकीं अवलो  
कीतांनयनी ॥ सणनीनीवाछो अंतःकणी ॥ येकमहण  
तीपंचबाणी ॥ चौतकरंगवेधीछा ॥ ३८ ॥ तारुण्यछाव  
ण्णरेश्वर्यवंत ॥ गुणोदायनरसमथी ॥ देखोनीस्त्रीयां  
चेमनोरथ ॥ पतंगहोयभोगावया ॥ ३९ ॥ येकीभावीती ॥ ३९ ॥  
नीजमानसी ॥ समथागिहिं होई जेदासी ॥ परिग्रहणीहो



नी

णे दरिद्रियासीं॥ राहादि करणे ज्योते॥ ४०॥ येकी म  
नईछीनारि॥ म्हणे पुजीन शंकर गोरि॥ ऐसा भ्रतार जन्मा  
नरि॥ पावो स्वईछा भोगावया॥ ४१॥ येकी पवीत्र पती व  
ता॥ इश्वर मानुनी स्वकीये भ्रता॥ ऐश्वर्येसी अमर ना  
था॥ भणग प्राये अवगणीतो॥ ४२॥ असो हे संसारि क  
जना॥ श्रीय वीषयाची चासना॥ वीषय देखतां अंतः क  
र्ण॥ अभोला सनुपजे सवति॥ ४३॥ तेसींच पुरुषाची  
चमने॥ सुंदर पराची स्त्री अवलोकने॥ देखते क्षणी  
अंतः कर्ण॥ मन भोगुन जाईजे॥ ४४॥ माता कन्या अ  
थचा भगीनी॥ याचे मैथुन अंतः कर्ण॥ न स्मरे ऐसे को  
णही॥ तो अभी च्यारि मानवा॥ ४५॥ मने नुपुजे जय आमी



॥ आदि ॥ लाहुर ॥ तोम्ये जिणावा इश्वर पुरुष ॥ पुरुषाहुनी आगळा ॥ (आ॥ १॥)  
 इति ॥ नमनी त्यापतीवता ॥ ४५ ॥ सापरि अबछोकी तारा  
 वो ॥ नारि सींगुमका ॥ जेसा भावो ॥ नारि दर्शणि पुरुष ॥ ४६ ॥  
 मोहो ॥ वीकार वंत हो इति ॥ ४७ ॥ सेना समुदाये जेसा सागर  
 रा ॥ वाद्य गजरि नृपवर ॥ नगरा बाहेर्याची लाई दि ॥ न  
 दन वना जाय जेसा ॥ ४८ ॥ नमन करोनी द्विजां ॥ मार्गां पर  
 तवी प्रजा ॥ नगर प्रदेशाले चोनी पेजा ॥ माहा बीजनी  
 प्रवेशो ॥ ४९ ॥ देखे प्रचंड माहा गीरि ॥ बीषाळ पर्वताची  
 याद रि ॥ जळ पुण सरिता सरोवरि ॥ समुद्रा तुल्य अगा  
 ध ॥ ५० ॥ तेथे अवनी चोळ बेल ॥ मंदार ककाचन नीम ॥ ५१ ॥  
 व ॥ पाचु बंद देवदार थवळ ॥ अजुनि वृक्ष वाटळे ॥ ५२ ॥



तात्तलमात्तसरळ॥ कवीठकदममोहपींपळ॥ सीरसपळास  
वीषाळ॥ नगोधवृक्षअपार॥ १२॥ रवदिरकंठकहोंबरसादांठे  
हिरउलीगण॥ लांउकंठे॥ आवळेपान्यककांठे॥ कंरुजपां  
गरिचोमारि॥ १३॥ वेळिकळंकान्चीजाळि॥ ओदाबरलागळे  
फळि॥ तोरणीगोदणीघोसाळि॥ रवीरणीवेभुरणीपींपरि  
॥ १४॥ अकीनीवउंगसदामस्त॥ मोउतांहुधश्रवत॥ जे  
सेप्रपंचीवीवेकरहित॥ सुखेंबोळतीवीषमान्ये॥ १५॥  
बदरिशुस्मातकीआंवळि॥ सारफळिकरवंदिआबुळि  
चारिभीट्टातकीगुगळि॥ रामीवेहकळचीचणीक॥ १६॥  
ऐसीवृक्षानीआठे॥ दागेंलागलिचनदाठे॥ माजीनीजे  
रोदकान्येपाठे॥ स्वैरावैराधांवती॥ १७॥ मस्तकउचलोनि







मधुनीनी मलीत अर्जति ॥ पारधीरेव तां जाले श्यात ॥ ते  
 वीश्रांत पावले ॥ ६४ ॥ पारधीरेव नावयाची हाव ॥ स्वापदसा  
 वधयाची भावे ॥ सरकचवकाचे लावव ॥ लपणी छपणी  
 धांवती ॥ ६५ ॥ उउती बुउती आणी लपती ॥ गोरगायनदि  
 धीकादि सी ॥ घाठ पारधीरेव ठेराती ॥ सवेग धरीती प  
 णीयाउ ॥ ६६ ॥ ऐसी करितां वीस्या कुशाळ ॥ रायें रेवोनी म  
 गमाया रेवो ॥ फळिंपुष्पी माहा सुकाळ ॥ सकळ दळ तो  
 प्रवीले ॥ ६७ ॥ अवळो कुनीयां तेवन ॥ राजा करि पुढां रांग  
 मज ॥ तव देखी छेव स्प पारं प ॥ सीद्ध साधक वसती तेथे  
 ६८ ॥ तेथेच दन परिजात ॥ देवदार केतकी सुपुष्पीत ॥ तु  
 वसी बने सुगोभीत ॥ ६९ ॥ सरिता सरोवरिचे जळे ॥ पक्ष  
 नाना सुगंधे मरी घेली ॥



(आदि॥ गंधेसुसीतले॥ रातोसले नीलोसले॥ सीतोसले कन  
 काळे॥ ७०॥ लेथे तंस कारडु॥ चकोरसारसे चक्रवाक्य  
 करि कळावक॥ स्वरिछा करि तीजळक्रीडा॥ ७१॥ टाहो करि ॥ १२॥  
 तीमयोर॥ कोकीळा गती पंचमश्चरे॥ राहुबोलती संकारे  
 आणी कपोतें कजली॥ ७२॥ सदां सर्वदा पुष्पीं फुली॥ वंदुल  
 वीनले भुमंडळि॥ जे साकुचिन सर्वकाळि॥ वीनयभजे स  
 वलि॥ ७३॥ चडुवेद्विचे पारायेण॥ आणी शारखाची अध्या  
 येने॥ राये परिसोनी अतः कणी॥ पापक्षय भावीला॥ ७४॥  
 नदिमाळुनि पवीत्रजीवनी॥ प्रवाहे जे सीदे बलठणी॥ त  
 रंगरंगे सुफेण सुमनी॥ सुरोभत आसे॥ ७५॥ तये तराकी ॥ ६॥  
 आसं रमात॥ सदांच लीवान प्रस्त॥ श्रौतौ स्मार्त वीद्यानि



रत॥ अनुविततपश्ची॥७६॥ या इतकीरचुनी हो मन्त्राका  
 हो मकुं उिप्रदिप्त अनका॥ हावीष्पे हवीतां रवी मंडका॥ धुम्र  
 मेदित हवीगंधे॥७७॥ द्वादशपंचाग्नौ धुम्रपाने॥ ग्रीष्मो रवी  
 च आवलोकने॥ वषाका विव विसा हाणे॥ शीतका विज्ज  
 राप्पा॥७८॥ येक उक्ते येक्या चरणी॥ येक वातांबु पण सिनी  
 ऐस्पात पोधना च्या श्रेणी॥ आसंख्यात देखी ल्पा॥७९॥ सास  
 कोटि माहा मंत्रे॥ अनी कपात्री अनेक यंत्रे॥ सागम चतु  
 षतंत्रे॥ मंत्रोपासक पुजीती॥८०॥ येक मोनी येक स्मरणी  
 येक साकार मुती ध्यानी॥ येक आत्मानु संधानी॥ सो हं मस्मी  
 या बोधा॥८१॥ साहि आंगे दशाक्षरणे॥ पाठ करिती वेद प  
 टणे॥ साम करिती साम गायने॥ अती सुश्वरे ते टां॥८२॥



(आदि) तेपरिसोनीभाष्यकार॥ म्हणतीअर्थअनुबानचोर॥ वषा ॥ १॥  
 पठणकरकर॥ कंठशोषणवाडगे॥ ८३॥ चारवकित्पणतीश ॥ १॥  
 शेरआत्मा॥ येकाप्रमाणप्रत्यक्षप्रतीभा॥ स्वर्गनिकडिमये ॥ १॥  
 मा॥ भ्रमेनरक्मोगवी॥ ८४॥ हेऐकोनीनरेश्वर॥ मुरारम ॥ १॥  
 ठप्रभाकर॥ म्हणेमीमासकहेपामर॥ कमचिमुखेआच ॥ १॥  
 रिजे॥ ८५॥ तंवव्यासनाथेक॥ साहित्यउपासककेवलपुत्रोवक ॥ १॥  
 हणतीकैतारिष्वरयेक॥ कारणभुलजगाते॥ ८६॥ सांख्यस ॥ १॥  
 णेसांउायुक्ती॥ आदिकारणपुरुषप्रकृती॥ त्यापासुनजगउ ॥ १॥  
 पती॥ शैवअगमसत्तम॥ ८७॥ हांसोनीबोलेवेदांती॥ अ ॥ १॥  
 वचेआद्यछेरीदांती॥ सर्ववित्पुत्रुती॥ उपनिशदार्थअनु ॥ १॥  
 वादे॥ ८८॥ परिणामबीवर्तवादे॥ बीवप्रतीबीवजीवेश्व ॥ १॥



रहाराह ॥ आनें न्वयें व्यती रेकाया आनुवाद ॥ जाणती  
 प्रबुद्ध संकेते ॥ ८९ ॥ मुखस्वरूपी वीस्मरण ॥ ये को अनेक जी  
 व लक्षण ॥ आनेक वाद्यापक्षहारण ॥ हे ब्राह्मण आचरती  
 ॥ ९० ॥ सर्वहित सर्वरहित ॥ व्यापक चाक कस वंभित ॥ आप्य  
 व्यापक सदादित ॥ ब्रह्म वेते जाणती ॥ ९१ ॥ मने जिये मोक्ष के  
 वळ ॥ नीचिय मानुनीयां सबळ ॥ अबांग योगाभ्यास प्रब  
 ठ ॥ हणती समुळ समाधी ॥ ९२ ॥ ऐसे नाना मत वाद ॥ राये प  
 रिसोनी माहावीनोद ॥ सां पुनियां भेद भेद ॥ ऐक्य भावी स  
 मस्तां ॥ ९३ ॥ सां बांग करुनीयां न मन ॥ राहो निसेना प्रधान  
 नीरां कये को की आपण ॥ कस्य पाश्रमी प्रवेशो ॥ ९४ ॥ अवलोक  
 कुनियां आश्रम ॥ अंतर्गृहित पसत्तम ॥ लेये कण्वरुषीया



आदि। आश्रम॥ मनोरंम्य देखीला॥ १५॥ आदरेये उनियां नीकटि॥ ॥आ॥  
 अतरि पाहे पण किटि॥ मनुष्ये वीण सर्व हि द्विबी॥ गृहसाम  
 ग्नी देखीली॥ १६॥ मग बो लिखे न राधीषे॥ म्हणें आश्रमामा ॥ १७॥  
 जीकोण असे॥ हे परिसोनी ईदीरा वरो॥ लावण्य पल्लिकासा  
 जीरि॥ १८॥ कनक लतीका सोदामनी॥ कींचंद्रकळिके लुनी  
 धरणी॥ सुवर्णकेतकी पत्रकणी॥ सुगंधवाणी हरिणां री  
 ॥ १९॥ रुपया वनन्या तुय भिरिता॥ आलिखा हेरि मुनी उहीता  
 अयादरे धरत्री नाथी॥ पवीत्रासन बो पीले॥ २०॥ स्वागतपु  
 र्य सोनीयां वचनी॥ आहें पाह्ये वीधी पुजुनी॥ राजे सोषवीला  
 उपचारे करुनी॥ कुराळवी चारिं कुराळवे॥ २१॥ दूरणि आ ॥ ता  
 नंद जाला नयना॥ नामा भीधान करावे श्रवणां॥ परिचय



इनान अंतः कर्णौ ॥ आत्म भावे संदेवणे ॥ १ ॥ हे को निष्पात  
 यचि गोष्ठी ॥ राजा च मत्कार लापो ति ॥ म्हणे हे वयें अती धाक  
 ति ॥ परि बुद्धि मोटि वध्वत ॥ २ ॥ मग म्हणे वो सुख क्षणे ॥ स  
 गुण लये कमळे क्षणे ॥ तुझ्या वचन मात्रे त त क्षणे ॥ श्रम स  
 र्व हि पला ला ॥ ३ ॥ मी येथो लपुत्र न रेद्र जगती ॥ दुःखी तरा जा  
 चक्रवती ॥ ओ को ला असे लतरि हे सुती ॥ वोळखे दृष्टि सुजा  
 णे ॥ ४ ॥ कण्व रुषी ये दर्शण ॥ इष्टि नयेथे ममागमन ॥ केव्हो हो  
 इल्ल मज ला गुन ॥ वीलें बेंकीं अवली बे ॥ ५ ॥ राकत ला म्हणे  
 नृपती ॥ मम पीता वी वेक मोती ॥ वन पळें चो नीसी धागती  
 आतांची येती आश्रमा ॥ ६ ॥ धाला गीं राजि सुडा मणी ॥ क्षेणे  
 बेसा वे स्वस्वानी ॥ इच्छीत को मदर्शणी ॥ पुण्हो इल्ल नी धारि  
 रुषी

व्य



आदि॥ ॥ ७ ॥ ये कांत देखो नी नीमळ ॥ राया हृदई प्रबळ ॥ कामाण्वी ॥ ॥ आ ॥  
 त्या के छोळ ॥ हे लावत अती मानें ॥ ८ ॥ राजा पुसे लावण्य रासी ॥ ॥ १५ ॥  
 उध्वरिता कण्वरुषी ॥ सांसी तुंकन्या जाळी सके सी ॥ हे आह्लासी  
 सांगावे ॥ ९ ॥ मेदिनी राया चतुरा ॥ म्हणे गारो जर मेश्वरा ॥ पुर्वी  
 येक तपस्वी धरा ॥ हृषी दर्शणां पातळा ॥ १० ॥ याणी हिं पुसीले  
 तुसीया ऐसे ॥ या प्रती कधी लेजेसे ॥ ते सांगे न सावकाशे ॥ अ  
 वण के छे पाहिजे ॥ ११ ॥ पुर्वी गंधी जमुनी वय ॥ खउ तर के छे  
 तपश्चर्या ॥ देखोनी कापीन लावै ये ॥ देवे द्रव्य चळ ॥ १२ ॥ म्हणे  
 इद्रि पदाची चाउ ॥ धरोनी वीश्वमीत्रे वाडे ॥ तपस्वी या अती अ  
 वण्य ॥ मांडलि असे नी धरि ॥ १३ ॥ या सी उपाये करिवो पुण ॥ १४ ॥  
 जेणे होय तप सुकृत क्षीण ॥ हा तठस्त होय ब्राम्हण ॥ दिन



वदनसर्वशिवो॥१॥ तेवेळिंजापूरामाजीश्रेव॥ मेनिका  
 पाचारोनीनीकठ॥ म्हणेहेनासेसंकठ॥ नीवारिऐसेकुरा  
 वें॥१५॥ तुवांजावोनीतपोवना॥ चपावेंकोरीकरुषीदरणि  
 वीचनकेरावेंतपोधना॥ दुरोक्तीदुळणक्षणाधे॥१६॥ हनानी  
 याचेहनानकळा॥ आसनेकीजेतसर्ववीकळा॥ तेवींरुषीची  
 यातपोवळा॥ नीर्फळकरिसकांमे॥१७॥ आधारपानआंगस्प  
 रनि॥ गाढआळिगणमेळवण॥ वीषयारुक्तीगोउनीमन॥  
 द्विजयेनुवस्यकीजे॥१८॥ तळिंमगपात्रवोउउन॥ नेमेत्राढ  
 ठवीळींगस्छान॥ वीर्यदोहेकरोनीक्षीण॥ तपोंधननगवी  
 ॥१९॥ पयोधरपेरिचीआरुग॥ वीश्वामीत्रकरोनीयामहेसा  
 रकतपाठिंधांवेंऐसा॥ वीनोददावीआमुते॥२०॥ मेनीका



आदि॥ काम्हणे उर मरो तमा॥ घती श्रि विद्या अपार ब्रह्म॥ जया ॥ ७॥  
 चा तपा न्यातु सा॥ भये सर्वदां अपार॥ २१॥ बन्नी वृषुत्रये च ॥ ११५॥  
 रा तगुणी॥ जेणे वसवी छे कृतां तस दनी॥ श्वेत्री वीर्य जि  
 ब्राह्मणपणी॥ तपो बळें मीर वीतु॥ २२॥ जेणे शौचा धर्मिर छि  
 उदकी॥ नदिके शी कीनी मी छी लोकी॥ श्रवणा पासनी  
 सुको तुकी॥ नक्षत्र मावा जयाची॥ २३॥ दुर्भीक्षिका छि मां  
 उितां याग॥ जेणे संपादित सांग॥ तुचांच धावोनी यांस  
 वेग॥ अमृत या ते वो पीछे॥ २४॥ कोपें प्रलय पंचानन॥ व  
 दन प्रत्यक्ष उतां षण॥ चंद्र सुय तै से नयन॥ काळ जीव  
 लपस्वी॥ २५॥ ज्याची यात्रा याची या दिपी॥ मेदु निपाडु ॥ १०॥  
 ती लपा ताळ देती॥ मोळवोनी रत्नें भय वृत्ती॥ अपा पपती



अतीधाको॥२४॥ यमसुयसीमअतीप्रसीद्ध॥ याछुरवीला  
 दिअनादिशीद्ध॥ जयासमुरचप्रतीशद्ध॥ भयेकोपुडान  
 देववे॥२५॥ क्षोभवीतांतयाचीप्रतीमा॥ स्वर्गेंसिहिततुसां  
 आम्हा॥ छळणकरितांकरिल्लभस्मा॥ नधरीभ्रमादेवेद्र  
 ॥२६॥ सुरेंद्रमणेंवोभगउळसे॥ बोळसीतीतुकेंराउकेअ  
 से॥ तथापीआमुच्याकार्यद्वेषे॥ अवस्वगेळेंपाहिजे॥२७॥  
 मनयानीकृतजसंगी॥ साह्यदेतुसेकोमळांगी॥ तुझाअ  
 वळोकनेभगी॥ चंचळहोयरुपधैर्य॥३०॥ कांतिवीषाद  
 नमानीचीत्ती॥ मींइद्रितुतेंप्रार्थी॥ ऐसीसाधुनदेइयित्ति  
 पवनसंगेजायसुजाणे॥३१॥ आलांशकासांउनीमना॥  
 गंतव्यकरिवोममआरुना॥ मेनीकाआलीकोरीकवना



आदि॥ सांभकारेछावणपुरवाणी॥ ३२॥ वीश्वामीत्रासीकरनीनम॥ आ॥  
 न॥ त्याच्येद्रोबिपुढेजाण॥ श्रीउकोतुकेनसगगयन॥ दा॥ १२॥  
 वीतींजाळीवीनोदे॥ ३३॥ वस्त्रेठेघोनीसरोवरपाळि॥ आ॥  
 न॥ सारोनिकांसारजर्चि॥ नग्नयेतीवस्त्राजबळि॥ रांशं  
 कतेकाळिअवलोकी॥ ३४॥ गंधवायोवीनोदेतेथे॥ वस्त्र  
 उजेनीगेछेपरते॥ येरिधांवीनिधरितांहाते॥ तंवतेवेगी  
 नाटोपे॥ ३५॥ रातोसुळईदिरावर॥ मांडियातेधीसवंगीस  
 कुमार॥ वामकरेंकामागार॥ कवळोनीधावेनग्नआंगी॥ ३६॥  
 यागतपाच्यपुन्यकोटि॥ मोक्षद्यावयालागछेपाटि॥ आ॥  
 मोल्यनेदितीस्यल्पासाटि॥ सगोनीमुबिस्वयेउचलि॥ ३७॥ ११॥  
 धरुंधांवेचचळचपळगी॥ सद्गुत्पआगज्ञाकीवेगि॥



म्हणे लुजवरि माहा अग्नी ॥ पउरे पवना पापी बर ॥ ३७ ॥  
 नाभी तळिं रोमरेखा ॥ सीकां हृती मध्यनेठका ॥ देखतां  
 रुषीच्या वीवेका ॥ भ्रबचे छे मन्मथे ॥ ३८ ॥ सुवर्णगोकुण्ड  
 मसुतेज ॥ वरिसोडि छेशां रवनी बीज ॥ तैसे रोमां कुरांत  
 सहज ॥ दावोनी छे पीलुग बगां ॥ ४० ॥ देखत क्षणी वज्रचा  
 त ॥ मन्मथें ताडितां चीलेथ ॥ तपोधेयचि पर्वत ॥ पुण्णि  
 लेक्षणाथे ॥ ४१ ॥ मंगळानीय माचा लडांग ॥ नकळत उडा  
 कोपीनीकांग ॥ मेनी कालस्यें आंग ॥ भुजा भुजी वेबिले  
 ॥ ४२ ॥ गोरजानुपयो धरकटि ॥ अवछेकी तांडा उडि ॥ ब  
 हुपीं जरे चातलि मोटि ॥ नाहि पोढिं वीचार ॥ ४३ ॥ धांवोनि  
 प्रमदेच्या कटि ॥ येयपि नाले बारावाटि ॥ सुरताळिंगणी



आदि० पउलिगांदि॥ जेवीवैराग्यें सुठेना॥ ४४॥ युवना की गमैधु॥ आ०  
 न॥ ग्रथीचइं गुतले मन॥ करितो कायमी कोण॥ हे आव  
 वणवी सरछा॥ ४५॥ भोगभोगीतां उतावेळ॥ नेणें क्रीमी ला  
 कीते ककाळ॥ कामनै दिचे कळोळ॥ हे लावतीं अती माने  
 ॥ ४६॥ चोरकाळ पावटा स्मृती॥ तपश्चयनी व्या ला पुढी  
 २ सुखी कोय सोधुनी सुरसुवती जातो जाळी सुरसदना॥ ४७॥  
 रुषीचा आमो प्यवीथ करि॥ दिव्यगभरित कारि हिदेस  
 वंतगीरि न्यापठारि॥ सांजे निगेछी अप्सरा॥ ४८॥ वनी  
 येकले सुंदर लाळ॥ पउछें देखोनी पक्षी सकळ॥ पक्षीमं  
 उन्नपातले श्रेष्ठ॥ रक्षीते जाळे आक्षेपे॥ ४९॥ चें युपात्रे  
 मधुसुटाळि॥ मुखी बोपीती क्षुधा काळि॥ श्वापदे येउनि॥ ११२॥



देतीजवळि॥ सउपोनीनेतीपरौते॥ १०॥ अकस्माततेणे  
 पंचे॥ कववरुषीआछातेथे॥ शकुतपक्षीरक्षीतबाळकाते  
 देखोनीकरिआश्वीय॥ ११॥ उचळोतिवोसंगाद्येतळे॥ ग  
 हाआनोनीप्रतीपाळिले॥ याछागीपीतायेणेबोले॥ पाचा  
 रिमातेयेथाप॥ १२॥ शकुतीयेरक्षीलीवळ्हाळ॥ याछागी  
 नावेसंकुतळ॥ हाकाळपर्यंतभुपाळ॥ पाळणकेलेंश्रेष्ठ  
 ले॥ १३॥ वीर्येदानेउपजवीतां॥ अन्नदानेप्रतीपाळिता॥ सं  
 कटिप्राणरक्षीता॥ तीचेपीतेबोलीजेती॥ १४॥ पुसीव्याप्र  
 स्ताचेउत्तर॥ तुजम्हांसांगितलेंसाचार॥ कथाऐकोनी  
 राजेश्वर॥ अलीसंतुबमानसी॥ १५॥ ह्मणेहेमेनीकेचेउद



आशि॥ जन्मलिरुपीवीरिवरि॥ अनर्धस्त्रीरत्ननीधरि॥ मनु॥ आ॥  
 प्यलोकोरुदुमि॥ १६॥ आमुच्यागंठिवोनीभावो॥ भाय॥ १७॥  
 होयतोउपावो॥ केळापाहिजेमृगेरावो॥ बोळुताजाळ  
 क्षये॥ १८॥ ग्रंथग्रहणीरघसागर॥ भारतसाहिसरनाक  
 रा॥ गुणग्राहिकश्रोतचतुर॥ अत्यादरेपरिसोत॥ १९॥ आ  
 दिपवीमाजीगहन॥ शंभुतेन्येवोमळआख्यान॥ भक्तीने  
 मुक्तेश्वराचेवंदन॥ वंदेपुढारेपरिसावो॥ १९॥ इति श्रीका  
 रतआदोपवणी॥ सकुतेचआख्याननीरोपणी॥ मुक्तेश्वरा  
 चीसुढालवाणी॥ पंचदशोऽध्यायसमाप्त॥ आध्याय॥ १९॥  
 बोवो॥ १९०॥ ॥ १९१॥ ॥ १९२॥ ॥ १९३॥